

Kärkölen kunnan

Taloussuunnitelma 2022–2024

Talousarvio 2022

Kunnanhallitus 29.11.2021 § 265
Kunnanvaltuusto 13.12.2021 § 82

Sisällys

1. Pormestarin katsaus	2
2. Yleiset lähtökohdat.....	3
2.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalaissa	3
2.2. Sisältö ja rakenne.....	3
2.3. Strategiset lähtökohdat	4
2.4. Sisäinen valvonta ja konserniohjeet	5
2.5. Talousarvion rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset	6
3. Yleisperustelut.....	7
3.1. Yleinen taloudellinen tilanne.....	7
3.2. Kuntatalous.....	8
3.3. Väestö ja työpaikat	9
3.4. Kärkölän taloudellinen tilanne	13
3.5. Talousarvion laatimisen lähtökohdat.....	14
3.6. Kärkölän kunnan organisaatiokaavio	24
3.7. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä	25
4. Toimialakohtaiset perustelut	26
6. Investointiosa.....	58
7. Rahoitusosa	64
8. Talousarvion sitovuustasot	65
9. Taloussuunnitelma 2022 – 2024.....	67

1. Pormestarin katsaus

Vuoden 2021 aikana edelleen Covid-19 pandemia on rajoittanut kaikkea toimintaa yhteiskunnassa. Toiminnalliset rajoitukset ovat vaikuttaneet kaikkien arkeen, työskentelyyn ja vapaa-ajanviettoon. Pandemia on vaikuttanut luonnollisesti myös talouskehitykseen vaihtelevasti. Liiketoiminnan eri alueilla ovat vaikutukset erilaisia.

Kansantaloudet ovat laajasti tukeneet taloudellista toimintaa julkisista varoista. Näin myös Suomessa. Pitkään Euroopassa jatkunut matalan inflaation ja korkojen kausi näyttää heikkoja kasvun merkkejä. Talouden koheneminen Suomessa johtuu osasta vientiteollisuutta ja julkisen vallan velkaelvytyksestä. Samanaikaisesti esimerkiksi tapahtumateollisuus ja ravintola-ala kärsivät edelleen pandemian rajoituksista.

Kärkölän kunta teki hyvän taloudellisen tuloksen vuonna 2020. Suurina vaikuttavina tekijöinä olivat valtionosuuksien kasvu ja SOTE-menojen aleneminen. Myös kunnan oman toiminnan kustannukset pysyivät hyvin hallinnassa. Vuoden 2021 osalta on jo tiukempi. SOTE-menot ovat yli 10 % kasvussa ja valtionosuudet ovat tasaantumassa aiemmalle tasolle. Kuluvan vuoden tulosodotukset ovat vielä maltillisen positiivisia.

Kunnan velkataakka nousee huomattavasti edellisen ja kuluvan valtuustokauden aikana. Tulevien vuosien osalta se tarkoittaa pelkästään poistojen kasvua 50 % eli noin puoli miljoonaa euroa vuodessa. Velkataakan nousu johtuu erityisesti kolmivaiheisesta koulurakentamisesta sekä jäteveden puhdistamon korvaavasta siirtoviemäristä. Tämä kustannus pitäisi kyetä rahoittamaan tulevina vuosina joko tuottoja lisäämällä tai kustannuksia karsimalla.

Tällä valtuustokaudella tapahtuu myös suuri muutos SOTE-toiminnan siirtyessä kuntayhtymältä hyvinvointialueelle, eli maakunnalle. Toiminnallisesti tämä ei Kärkölässä ole suuri muutos, koska järjestämisvastuu on jo aikanaan luovutettu pois, mutta kunnan talouden kannalta muutos on huomattava. Kunnan tuloista ja menoista häviää noin puolet. Uudessa tasapainotilanteessa kunnan omien toimien ja talouden hallinnan merkitys korostuu entisestään. Talousarviossa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän maksuosuudet ovat nousemassa 4,5 %.

Tulevassa tilanteessa sivistystoimi muodostaa noin puolet kunnan kustannuksista. Pääosa sivistystoimen menoista muodostuu lakisääteisistä vastuista. Ikäluokkien pieneneminen kuitenkin johtaa väistämättä siihen, että varhaiskasvatuksen ja koulutoimen osalta tulee löytää alenevia kustannuskehityksiä.

Kunnan kehittämisessä teknisellä toimella on keskeinen rooli. Palvelujen perustaksi tarvitaan toimivat ja hyvin ylläpidetyt kiinteistöt. Maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisen osalta kunta toimii yhteistyössä Lahden kaupunkiseudun kehittämishankkeessa. Lyhyellä tähtäimellä teknisen toimen osalta kustannuspainetta kasvattaa kehittämishankkeiden lisäksi henkilöstöresurssien oikea mitoitus. Kärkölän veden osalta

siirtoviemärin rakentaminen tulee myös aiheuttamaan kustannuspaineita tulevina vuosina. Suunnitelmavuosien 2023 - 2024 aikana on odotettavissa, että hyvinvointialueelle siirtyy enemmän kustannuksia kuin tuottoja. Tämän lisäksi on mahdollista, että yhteisöverotuotto kasvaa.

Alkaneen valtuustokauden aikana tulee tasapainoinen talouden hoitaminen olemaan yhä vaativampaa. Lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi tulee kaikki toiminnat mitoittaa kunnan talouskehitystä vastaavalla tavalla. Hyvinvointialueiden muodostamisen myötä myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työnjako valtion ja kunnan välillä tulee arvioitavaksi. Pitkäjänteinen työ palvelujen kehittämiseksi tulee olla taloudellisesti perusteltavissa.

2. Yleiset lähtökohdat

2.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalaissa

Talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (110.3 §).

2.2. Sisältö ja rakenne

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan **käyttötalouden, investointien, tuloslaskelman ja rahoituksen** näkökulmista.

Käyttötaloudessa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin.

Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotisena vuosille 2022 - 2024. Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

2.3. Strategiset lähtökohdat

Talousarvion ja -suunnittelun lähtökohtana on kunnanvaltuuston 27.9.2021 hyväksymä kuntastrategia. Strategia laadittiin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden yhteisessä seminaarissa strategiatoimikunnan johdolla. Valmisteluvaiheessa kuultiin myös kuntalaisia.

Kärkölen strategian mukaan

VISIO: Elinvoimainen ja itsenäinen Kärkölä – meidän kärkikylä.

ARVOT:

Luottamus: Hyvän kuntayhteisömme perustana on kuntalaisten luottamus toisiin kärköläläisiin, naapureista aina päätöksentekoon asti. Luottamus rakentuu avoimuudesta, rehellisyydestä ja oikeudenmukaisuudesta.

Ennakkoluuloton maalaisjärki: Uskallamme tarttua tulevaisuuden maaseudun mahdollisuuksiin rohkeilla ja ennakkoluulottomilla toimilla perusasioita unohtamatta. Positiivisella ja järkevällä kehittämisellä pystymme takaamaan terveen kuntatalouden ja kärköläläisten hyvinvoinnin myös jatkossakin.

Yhteisöllinen välittäminen: Yhdessä voimme pitää jokaisesta huolta, sillä erilaiset kärköläläiset tarvitsevat toistensa tukea. Tiivis yhteisömme välittää myös arvokkaasta elinympäristöstämme

Strategian tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu neljään osa-alueeseen:

yhteistyö, hyvinvointi, elinvoima ja talous.

Strategiaa toteutetaan käytännön toimenpiteillä, jotka kirjataan vuosittain talousarvioon toiminnallisina tavoitteina, jotka sitovat hallintokuntia. Sitovien tavoitteiden lisäksi vision ja arvojen tulee toteutua jokaisen luottamushenkilön ja työntekijän jokapäiväisessä työssä ja päätöksenteossa.

Kunnanvaltuusto on 12.12.2011 hyväksynyt Kärkölen kunnan **elinkeinostrategian**, joka sisältää tavoitteita elinkeinoelämän edellytysten turvaamiseksi Kärkölässä.

Kunnanvaltuuston 28.5.2018 hyväksymä **viestintä- ja markkinointistrategia** pohjautuu kunnan strategiaan ja määriteltyyn visioon sekä arvoihin. Strategian pohjalta laaditaan viestinnän ja markkinoinnin vuosittaiset toimintasuunnitelmat ja määrärahan käyttösuunnitelmat.

Viestintä- ja markkinointistrategian toimenpiteillä edesautetaan kunnan tavoitteiden saavuttamista, vahvistetaan kunnan imagoa ja edistetään kuntalaisten ja henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia. Strategiassa asetetaan viestinnälle ja markkinoinnille kehittämistavoitteet, määritellään toimenpiteet, joilla ne saavutetaan sekä seurannan mittarit.

Kunnanvaltuuston 25.5.2020 hyväksymää asumisen strategiaa toteuttamaan on palkattu kehityspäällikkö, jonka tehtäviin kuuluu myös tonttien markkinointi ja myynti sekä kunnan kiinteistöjen kaupallinen kehittäminen. Keskeisinä tavoitteina on kunnan jalostamien tonttien aktiivinen myynti, palveluasumisen tarpeisiin vastaaminen ja kunnan elinvoimaa lisäävien hankkeiden toteuttaminen.

Kunta on luovuttanut sosiaali- ja terveystoimen järjestämisvastuun Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle. Terveystoiminnan perusteella kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu edelleen kunnan tehtäviin. Vuosittain laaditaan hyvinvointisuunnitelma, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus, joka esiteltiin keväällä 2021. Laaja hyvinvointikertomus on päätetty valtuuston kokouksessa 27.9.2021.

2.4. Sisäinen valvonta ja konserniohjeet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kuntakonsernin toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus, henkilöstö ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä. Lautakunnat vastaavat siitä omilla toimialoillaan. Pormestari ja toimialojen johtavat

viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta omilla toimialueillaan.

Kunnanhallitus hyväksyi 14.1.2019 Kärkölen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka tuli voimaan 1.2.2019. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on perusteltua päivittää uudella valtuustokaudella.

2.5. Talousarvion rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Nykyisessä hallintosäännössä määritellyt toimialat tulevat pääosin säilymään entisellään. Kehitystarpeita on todettu hallinnon tukipalvelujen, työllisyys- ja elinvoimahankkeiden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja liikuntapaikkojen kehittämisessä sekä teknisen toimen ja rakennusvalvonnan osalta. Mahdolliset muutokset pyritään toteuttamaan talousarviorakenteen puitteissa.

3. Yleisperustelut

3.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % vuonna 2021. Talouden toipuminen Covid19 -epidemiasta on ollut nopeaa kuluvaan vuoden keväästä alkaen. Talouden elpyminen on jatkunut syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna 2021 ja jatkunee vuonna 2022.

Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää, jota riittää täyttämään lyhyellä aikavälillä korkealla oleva työttömyys ja hallituksen toimet työn tarjonnan lisäämiseksi. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös Covid-19 -epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Taantuman jälkeinen ripeä talouskasvu kohentaa julkista taloutta kuluvaan vuonna, mutta julkisen talouden alijäämä pysyy suurena. Talouskasvu ja epidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien voimakas vähentyminen vahvistavat julkista taloutta vielä 2022. Julkinen talous jää kuitenkin ripeän suhdannepyrähdyksen jälkeen yhä alijäämäiseksi. Siten julkisessa taloudessa vallitsee edelleen rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen nousi viime vuonna 10 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä. Velkasuhteen kasvu hidastuu ensi vuonna, mutta kiihtyy sen jälkeen uudelleen nousten reiluun 73 prosenttiin vuosikymmenen puolivälissä. Julkinen velkasuhde on jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin viime vuosikymmenen lopulla.

Valtionhallinto on kantanut suurimman osan epidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien kustannuksista. Valtionhallinto onkin julkisen

talouden alasektoreista alijäämäisin. Valtion toteuttama aktiivinen finanssipolitiikka elvytti taloutta viime vuonna ja ylläpitää taloudellista aktiiviteettia myös kuluvana vuonna. Finanssipolitiikan mitoitusta on kuvattu tarkemmin sivun 63 kehikossa. Valtionhallinnon alijäämä pienenee ennustejaksolla talouskasvun sekä päättyvien tukitoimien siivittämänä.

Paikallishallinnon rahoitusasema kääntyi hieman ylijäämäiseksi viime vuonna. Tämä johtui pitkälti valtion mittavista tukitoimista. Tänä ja ensi vuonna paikallishallinnon rahoitusasema on jälleen alijäämäinen. Vuonna 2023 Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia, menopaineita. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa lievästi alijäämäisenä. Alijäämä johtuu mittavista investoinneista.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2021, Valtiovarainministeriön julkaisuja 51:2021

3.2. Kuntatalous

Kärkölen kunnan talouden tila on pidemmän ajan tarkastelulla varsin haastava. Kahden niukan vuoden jälkeen kuitenkin vuosi 2020 osoittautui varsin tulokselliseksi. Myös vuoden 2021 osalta on mahdollista saavuttaa ylijäämäinen tulos.

Sosiaali- ja terveydenhuollon menot ovat voimakkaassa kymmenen prosentin kasvussa vuonna 2021. Tämä tarkoittaa yli miljoonan euron menojen kasvua. Kasvua eniten selittävä tekijä on paluu normaalimpaan kehitykseen poikkeuksellisen vuoden 2020 jälkeen. Kärkölen osalta perusterveydenhuolto siirtyi vuoden 2020 alussa Harjun Terveys Oy:n vastuulle. Hoidon saatavuus ja laatu ovat yleisen käsityksen mukaan parantunut. Osaltaan hoitoon pääsyn helpottuminen lisää myös kustannuksia. Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän kanssa tehdyn palvelusopimuksen pohjalta tulee SOTE-menot kasvamaan edelleen 4,5 % vuonna 2022.

Koronavuosi on lisännyt yleisesti kiinnostusta maalaiskunnassa asumiseen. Kärkölään on tämän hetken tiedon perusteella muuttanut lisääntyvässä määrin lapsiperheitä erityisesti Uudenmaan maakunnan suunnasta. Myös Kärkölen koulurakentamisen ohjelma on lisännyt kiinnostusta kuntaa kohtaan. Toimivat peruspalvelut luovat kuntaan elinvoimaa ja hyvinvointia, jotka toivottavasti myös lisäävät vetovoimaa.

Kärkölen kunta on sitoutunut rakentamaan uudet koulutilat ja jäteveden siirtoviemäri tulee vaatimaan myös investointeja. Kunnan velkataakka tulee kasvamaan edelleen vuonna 2022. Kuntatalouden kehittämisessä on keskeistä kunnan pitkäjänteinen kehittäminen. Kunnan tulee varata

riittävät resurssit kuntalaisten lakisääteisten palvelujen tuottamiseen. Muiden kuin lakisääteisten palveluiden tuottaminen tulee olla kannattavaa.

Vuoden 2022 talousarvioesityksen valmistelun haastetta on lisännyt epäedullisten muutosten kumuloituminen. Kustannuspaineet kaikissa toiminnoissa ja haasteet tulojen ennustamisessa ovat asettaneet jopa positiiviseen vuosikatteen saavuttamisen haastavaksi. Kunnan hallinnon tulee kaikilta osin korostaa lähivuosina päätösten taloudellisten vaikutusten roolia.

3.3. Väestö ja työpaikat

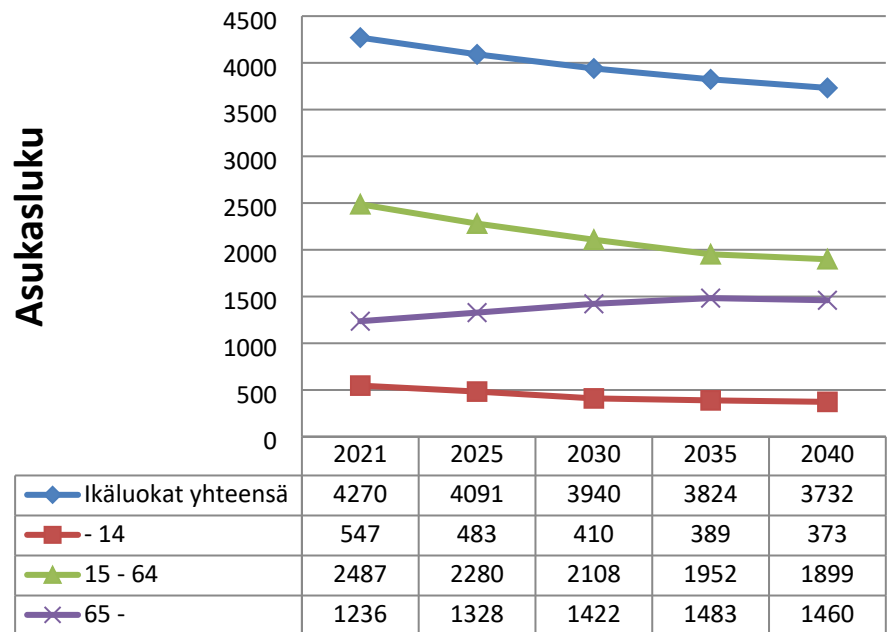
Kärkölän kunnan asukasmäärän muutokset vuosina 2011–2020:

Vuosi	Asukasmäärä	Muutos /hlö	Muutos %
2011	4796	-84	-1,7
2012	4770	-26	-0,5
2013	4752	-18	-0,4
2014	4651	-101	-2,1
2015	4610	-41	-0,9
2016	4545	-65	-1,4
2017	4509	-36	-0,7
2018	4451	-58	-1,3
2019	4368	-83	-1,9
2020	4326	-42	-1,0

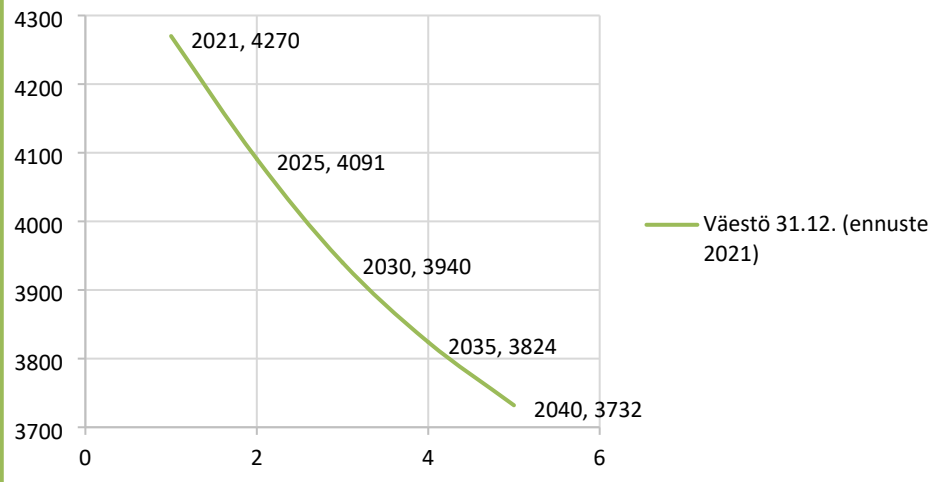
Tilastokeskuksen viimeisimmän ennusteen mukaan asukasluku vähenee vuodesta 2021 vuoteen 2040 mennessä noin 540 asukkaalla.

Vuoteen 2040 mennessä yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan olevan noin 18 % suurempi vuoden 2021 tilanteeseen verrattuna.

Kärkölen väestöennuste iän mukaan 2021 - 2040 (ennuste 31.12.2021)

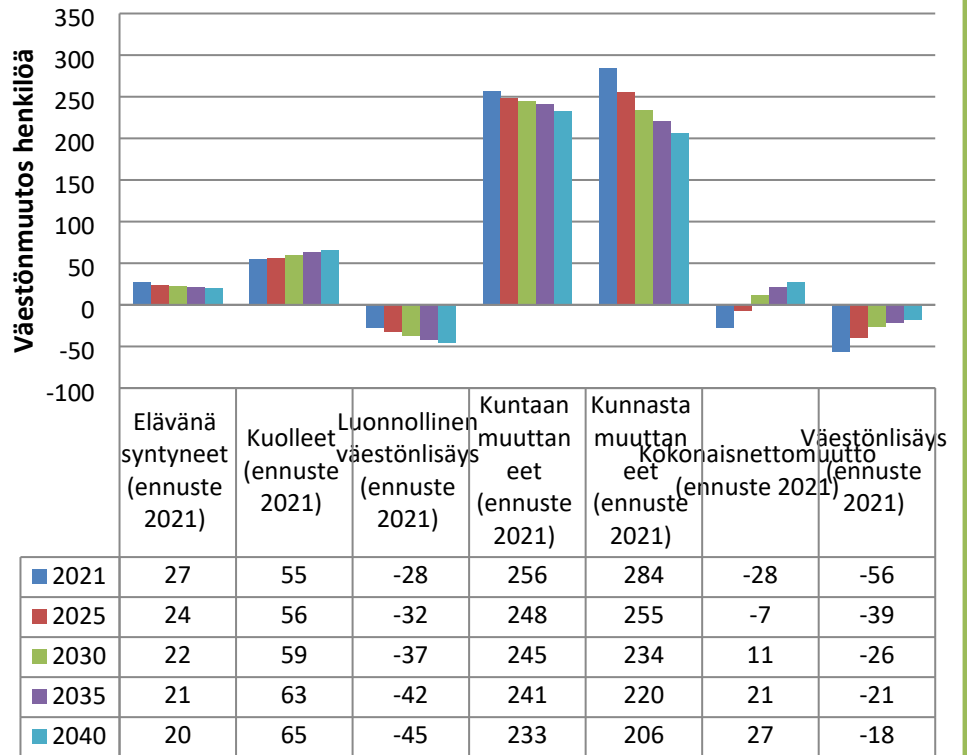

Väestö 31.12. (ennuste 2021)

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna viimeisin Tilastokeskuksen ennuste Kärkölen väestön muutoksesta aikavälillä 2021–2040.

Kärkölen väestönmuutos 2021 - 2040

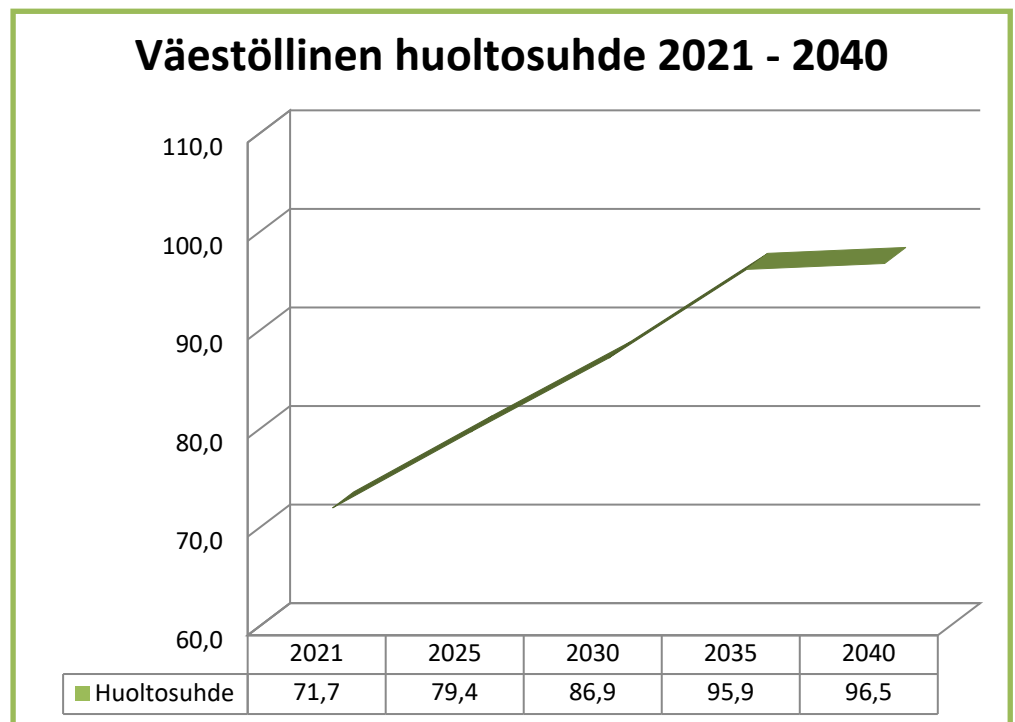
Seuraavassa taulukossa on kuvattu Kärkölen taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde verrattuna Päijät-Hämeen ja koko maan vastaaviin lukuihin.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa sitä osuutta väestöstä, jonka työlliset joutuvat elättämään.

	KOKO MAA	Päijät-Häme	Kärkölä
Taloudellinen huoltosuhde 2020	1,33	1,55	1,60
Väestöllinen huoltosuhde 2021	0,63	0,72	0,72

Väestöllisellä huoltosuhteella verrataan työikäisen väestön määrää lasten ja vanhuuseläkeikäisten määrään. Tunnusluku mittaa ainoastaan ikärakennetta, eikä huomioi sitä, tekeekö ihminen työtä vai ei.

Tilastokeskuksen 30.9.2021 päivitetty ennuste Kärkölen väestöllisen huoltosuhteen muutoksesta vuosille 2021–2040:

Työpaikat ja työvoima

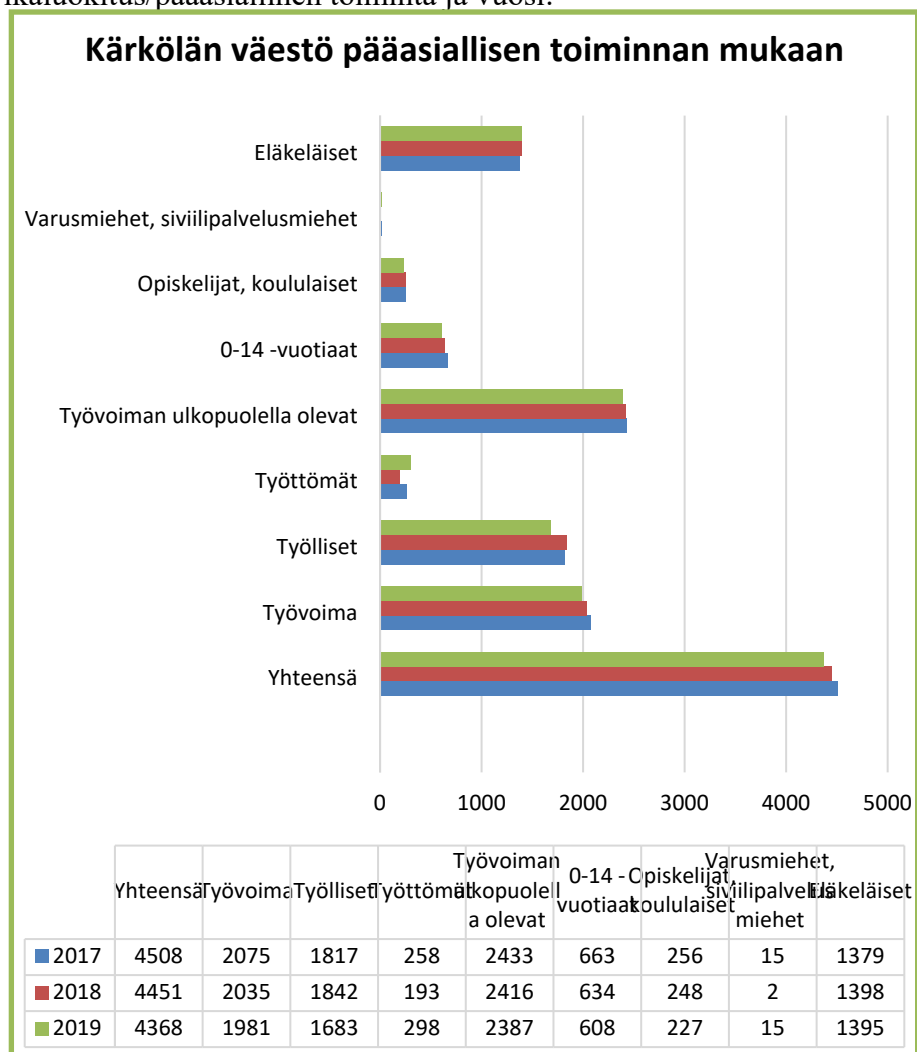
Työvoiman määrä Kärkölässä syyskuun lopussa 2021 oli 1 981 henkilöä (2020 vuonna 2 035 henkilöä). Työttömiä työnhakijoita oli 178 henkilöä, eli 9 %, (2020 vuonna 311 henkilöä eli 15,3 %). Yli vuoden työttömänä olleita oli 81 henkilöä (2020 vuonna 79) ja alle 25-vuotiaita työttömiä oli 13 henkilöä (2020 vuonna 30). Työttömistä kokoaikaisesti lomautettuja oli

elokuussa 18 henkilöä. Syyskuun tilastoa ei ole saatavilla. (2020 vuonna 88 henkilöä). Avoimia työpaikkoja oli 23 kpl (2020 vuonna 11 kpl).

Syyskuun 2021 työllisyyskatsauksen mukaan Päijät-Hämeessä työttömien kokonaismäärä väheni vuodentakaisesta kaikissa kunnissa; voimakkaimmin Kärkölässä (-43 %) ja Hartolassa (-31 %) ja hitaiten Sysmässä (-3 %) ja Lahdessa (-8 %). Elokuusta työttömien määrä laski kaikissa muissa kunnissa paitsi Sysmässä. Työttömistä kokoaikaisesti lomautettujen määrä väheni syyskuusta 2020 kaikissa muissa kunnissa paitsi Sysmässä; eniten Kärkölässä (-83 %), Padasjoella (-81 %) ja Hollolassa (-72 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli korkein Lahdessa (14,9 %) ja Heinolassa (13,6 %). Matalimmat osuudet olivat Hollolassa (8,3 %) ja Kärkölässä (9,0 %). Työttömyysaste oli Sysmää lukuun ottamatta kaikissa kunnissa vuodentakaista matalampi. Maakunnassa työttömien osuus työvoimasta oli 13,0 % eli 1,5 %-yksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Päijät-Hämeen työttömyysaste on maakuntien korkein.

Seuraavassa Tilastokeskuksen taulukossa on kuvattu Kärkölän kunnan väestö pääasiallisen toiminnan mukaan muuttujina ikäluokitus/pääasiallinen toiminta ja vuosi:

3.4. Kärkölän taloudellinen tilanne

Taloudellisen tasapainon tarkastelussa tärkein mittari on vuosikatteen riittävyys. Talous on rahoituksen näkökulmasta tasapainossa, kun vuosikatteella pystytään kattamaan investoinnit. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella tulisi lisäksi kattaa myös lainojen lyhennykset.

Kärkölän kunnan vuoden 2020 tilinpäätös oli 3 451 732,51 euroa ylijäämäinen. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2020 jälkeen oli 6 917 003,23 euroa, 1 599 euroa asukasta kohden (4 326 asukasta per 31.12.2020). Kuntakonsernin kumulatiivinen ylijäämä oli 4 544 997,59 euroa, 1 051 euroa asukasta kohden.

Kuntalaki edellyttää, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja, että kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kriisikuntakriteereissä huomioidaan alijäämän lisäksi vuosikatteen suhde poistoihin, veroprocentin suhde muihin kuntiin, velkojen suhde muihin kuntiin ja lainanhoitokate. Mikäli kriisikuntakriteerit täyttyvät, alkaa kunnassa arviointimenettely, jossa selvitetään kunnan kykyä hoitaa lakisääteiset palvelut.

Kunnalla on kertynyttä ylijäämää, jonka avulla on todennäköistä, että alijäämään liittyvä kriisikuntakriteeri ei täyty suunnitelmakaudella. Vuosikatteen tulisi kattaa suunnitelmakaudella vähintään 80 % poistoista. Tämän kriteerin täyttäminen tulee olemaan haasteellista. Tuloveroprosentti on kriisikuntakriteerien mukaan jo ylärajalla. Kunnan velat asukasta kohde ovat edelleen kasvussa. Osaltaan kasvu johtuu leasing-erien muuttuvasta käsittelystä tilinpäätöksessä. Suunnitelmakaudella velat asukasta kohden asettuvat kriisikuntakriteerien kannalta ylärajalle.

Talousarviossa kohdassa 9. on esitetty taloussuunnitelma vuosille 2023–2024. Taloussuunnitelman mukaan kunnan tilinpäätös on tasapainoinen molempina suunnitelmavuosina. Tämän tavoitteen saavuttaminen saattaa edellyttää talouden vakauttamiseen tähtäviä toimenpiteitä.

Keskeisiä muutostekijöitä talousarviovuonna 2022 kuntatalouteen ovat verotulojen kehitys, valtionosuudet sekä menopuolella erityisesti sosiaali- ja terveystoimen kustannuskehitys. Verotulojen kehitykseen vaikuttaa erityisesti kuntalaisten ja kunnassa toimivien yritysten menestys sekä mahdolliset uudet kuntalaiset. Sosiaali- ja terveydenhuollon menoihin voi kunta vaikuttaa edistämällä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Haasteita tähän työhön asettaa ikääntyvän väestön ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten osuuden kasvu.

Kunnan lainan määrä 31.12.2020 oli 16 229 000 euroa. Lainakannan arvioidaan nousevan kaksinkertaiseksi vuoden 2022 loppuun mennessä, jolloin valmistuu uuden koulun 2. vaihe (kesä 2022) ja vielä on kesken

siirtoviemäri-investointi. Taloussuunnitelman investointiohjelmassa on suunnitelmakaudelle noin 6,6 miljoonan euron investoinnit, joten velkamäärä nousee niiden seurauksena lähivuosina huomattavasti.

Suuret investoinnit on tehty suunnitelman mukaan vuoden 2023 loppuun mennessä, joten tämän jälkeen lainamäärän kasvu pysähtyy ja lainojen lyhennykset alkavat pienentää pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärää.

3.5. Talousarvion laatimisen lähtökohdat

Kuntastrategian mukaiset tavoitteet

1 YHTEISTYÖ	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Avoimuus	<p>Kuntalainen saa tietoa monipuolisten, kehittyvien viestintäkanavien kautta.</p> <p>Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutetaan aktiivisesti ja läpinäkyvästi.</p> <p>Selkeä tiedottaminen asioiden valmistelusta eri vaiheissa.</p>
Päätöksenteon kehittäminen	<p>Yhteinen laaja osallistuminen strategian suunnitteluun ja vahva sitoutuminen strategiaan. Kehittäminen strategisen mittariston pohjalta.</p> <p>Pitkäjänteinen päätösten valmistelu ja vaihtoehtojen hakeminen. Päätösten ennakkovaikutusten arviointi.</p> <p>Edistetään lauta- ja toimikuntien aktiivista roolia valmistelussa virkamiestyön tukena.</p> <p>Strategian arviointi vuosittain ennen seuraavan vuoden suunnittelua.</p>
Kuntalaisten osallistaminen	<p>Aloite- ja palautetoiminnan kehittäminen.</p> <p>Kuntalaisten ammatti-/tietotaidon ottaminen mukaan eri aihealueiden kehittämiseen.</p> <p>Yhteisten tilaisuuksien järjestäminen kuntalaisille.</p> <p>Yhdistysten aktiivisen toiminnan tukeminen ja tukimenettelyn kehittäminen. Kunnan kiinteistöjen käytön kehittäminen kuntalaisten hyväksi.</p>
Verkostoituminen	<p>Sujuva yhteistyö kunnan, yrittäjien, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kesken sekä kunnan sisällä että ulkopuolella.</p> <p>Vakiintuneiden hyvien yhteistyökäytäntöjen ylläpitäminen sekä uusien tapojen kehittäminen ja käyttöönotto.</p>

2 HYVINVOINTI	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Terveys- ja turvallisuus	<p>SOTE-muutoksen hallinta ja muutokseen valmistautuminen.</p> <p>Kuntalaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, jonka lähtökohtana ovat ennaltaehkäisevät toimet ja matalan kynnyksen liikunta- ja muut hyvinvointipalvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.</p> <p>Turvallisen ja terveellisen ilmapiirin ja ympäristön vaaliminen.</p> <p>Ennaltaehkäisevän sosiaali-, päihde-, mielenterveys- ja etsivän nuorisotyön kehittäminen.</p> <p>Kotona asuvien ikäihmisten turvallisuuteen sekä kotona asumisen mahdollistaviin palveluihin vaikuttaminen.</p> <p>Kunnan ruokapalvelu toimii ruokasuositusten mukaisesti ja pyrkii lisäämään kotimaisten elintarvikkeiden, lähi- ja luomuruoan käyttöä.</p>
Aktiivisuuden lisääminen	<p>Hyvät toimintaedellytykset kolmannen sektorin toimijoille ja aktiivinen yhteistyö eri harrastusmahdollisuuksien kehittämisessä.</p> <p>Avustusten kasvattaminen vastikkeellisesti.</p> <p>Vapaaehtoisten palvelujen aktivointi.</p> <p>Yhteisöllisyyden luominen aktiivisten yksilöiden, kolmannen sektorin ja hankkeiden avulla.</p> <p>Uusien asukkaiden huomioiminen ja ottaminen mukaan yhteisöön.</p> <p>Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hyvä hoito, kehittäminen ja hyödyntämisen lisääminen.</p>
Laadukkaat palvelut	<p>Lasten ja nuorten palveluista huolehtiminen.</p> <p>Kasvatuksen ja opetuksen kehittäminen uusilla toimintatavoilla uusissa toimintaympäristöissä.</p> <p>Kirjastotoimen kehittäminen yleisten suositusten mukaisesti.</p> <p>Perhetyöstä, vammaispalveluista ja senioritoiminnasta huolehtiminen.</p>
	Leikkipuistoista, puistoista ja viherympäristöstä huolehtiminen ja

<p>Elinympäristöstä huolehtiminen</p>	<p>parantaminen.</p> <p>Vesistöjen tilan kehittäminen Jäteveden käsittelyn parantaminen</p> <p>Suuntana lisätä uusiutuvan energian käyttöä sekä pyrkiä noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita.</p> <p>Roskaamisen ehkäisemiseen ja kierrätykseen kannustaminen.</p>
<p>Kunnan laadukas HR – johtaminen ja sen kehittäminen</p>	<p>Kiinnitetään huomiota henkilöstön työssä jaksamiseen. Oikea resurssointi ja varahenkilöjärjestelmän kehittäminen.</p> <p>Sairauspoissaolojen vähentäminen työhyvinvointia lisäämällä.</p> <p>Henkilöstösuunnitelman tekeminen eläköitymiset huomioiden.</p> <p>Luottamusmiesten ja henkilökunnan välinen avoimuus ja luottamus.</p> <p>Henkilöstön ammattitaidosta huolehtiminen ja jatkuva kouluttautuminen.</p>

<p>3 ELINVOIMA</p>	
<p>TAVOITTEET</p>	<p>TOIMENPITEET</p>
<p>Markkinoinnin kehittäminen ja tehostaminen</p>	<p>Markkinoinnin ja imagoviestinnän tehostaminen.</p> <p>Säännöllisen viestinnän lisääminen kunnasta.</p> <p>Markkinoinnin ja sosiaalisen median monipuolisten keinojen hyödyntäminen.</p> <p>Riittävä resurssointi markkinointiosaamiseen henkilöstösuunnittelussa sekä yhteistyö eri tahojen kanssa.</p>
<p>Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen</p>	<p>Tonttien laadukas myyntityö sekä asuntoalueiden teemallinen kehittäminen.</p> <p>Eri alueiden pitkäjänteinen kehittäminen sekä hyödyntäminen ympäristöä kunnioittaen.</p> <p>Vuokra-asumisen kehittäminen ja mahdollistaminen.</p> <p>Ikämoninaisuuden huomioiminen asumisessa.</p> <p>Kiinteistöjen kunnosta ja terveellisyydestä huolehtiminen sekä kiinteistöjen käyttömahdollisuuksien edistäminen.</p>

	Liikenneyhteyksien kehittäminen ja julkisen liikenteen turvaaminen.
Hyvä paikka yrittää ja asua	<p>Kaikille kunnassa toimiville ja kuntaan tuleville yrityksille taataan hyvä toimintaympäristö.</p> <p>Yrittäjyyden tukeminen ja ohjaaminen tarvittavien palvelujen piiriin sekä aktiivinen vuoropuhelu elinkeinoelämän kanssa.</p> <p>Yhteistyö yritysten ja kolmannen sektorin kanssa uusien palvelujen järjestämisessä ja kunnan hankintatoimessa.</p> <p>Pysyvien ja vapaa-ajan asukkaiden saaminen kuntaan monipuolisin keinoin.</p> <p>Elinkeino- ja hankintastrategian laatiminen.</p> <p>Kunnan palveluita kehitetään ihmisläheisesti ja joustavasti. Lupapalveluja kehitetään asiakaslähtöisiksi ja nopeiksi.</p> <p>Palvelutarjonta kirjataan palvelutietovarantoon Suomi.fi portaalissa.</p>
Digitalisaation edistäminen	<p>Kunnan tietoliikenneverkkojen kehityksen edistäminen.</p> <p>Sähköisten asiointipalvelujen ja päätöksenteon kehittäminen.</p> <p>Digitaalisen turvallisuuden edistäminen.</p> <p>Kunnan ja kuntalaisten välisen tiedonvaihdon sekä tiedonhallinnan ohjelmistokehitys.</p> <p>Mahdollisten uusien sovellusten etsiminen.</p>

4 TALOUS	
Tavoitteet	Toimenpiteet
Palvelutuotannon tuottavuuden parantaminen	<p>Prosessien määrittely ja kehittäminen.</p> <p>Toiminnan ja organisaation tehostamismahdollisuuksien selvittäminen.</p>
Talouden jatkuva suunnittelu ja seuranta	<p>Pitkäjänteinen ja kestävä budjetointi läpinäkyväksi ja sisäisen laskennan kehittäminen.</p> <p>Hyvinvointialueiden perustaminen otetaan huomioon kunnan tulojen ja kustannusten suunnittelussa.</p> <p>Itsenäisyyden turvaava talouskehitys.</p> <p>Rahoitusmahdollisuuksien kartoitus erilaisiin hankkeisiin.</p> <p>Kunnan omien palvelujen tuotteistaminen ja kustannusten tiedostaminen.</p> <p>Kunnan tuottomahdollisuuksien kartoitus ja tuottojen kasvattaminen.</p> <p>Ulkoistuksien uudelleenarviointi ja johtamisen tehostaminen.</p> <p>Hankintatoimen kehittäminen.</p>
Työllisyyden aktiivinen hoito	<p>Työllistämisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen.</p> <p>Työllisyyden kuntakokeilun aktiivinen johtaminen.</p>
Aktiivinen omistajapolitiikka	<p>Kunnan omistamien kiinteistöjen tarkoituksenmukainen käyttö.</p> <p>Kunta pyrkii omistuksiansa tuottojen kasvattamiseen, arvot huomioiden.</p>

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 18.2.2019 (KV 2019, §3) hyväksynyt strategian seurannan mittarit ja niiden toteutumisen seurantamenettelyn.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen arvioidaan nousevan edellisvuoden 6,7 miljoonasta eurosta 6,9 miljoonaan euroon.

Vuoden 2020 talousarviovaraukseen, 6,1 miljoonaa euroa, verrattuna palkkauskustannukset ovat nousseet monista syistä johtuen, mm. kiky-sopimuksen poistuminen, uusien toimintojen ja tehtävien perustaminen (työllisyyden kuntakokeilu, kunnan oma elinkeinotoimi, asianhallinta), edellistä sopimuskautta suuremmat palkankorotusvaraukset sekä eräät palvelussuhteen päättymiseen ja keskeytyksiin liittyvät päällekkäiset

palkkauskustannukset (sijaisuudet, vuosilomat, lomakorvaukset). Kunnan hallinnon henkilöstömitoitus on ollut pitkään riittämätön, joka on näkynyt mm. sairauspoissaoloissa. Resurssivajeeseen on tehtävä tarvittavat korjaukset määrärahavarauksina.

Kuntien Eläkevakuutuksen eläkemenoperusteisiin eläkevakuutusmaksuihin on varattu 457 220 euroa ja palkkaperusteisiin eläkevakuutusmaksuihin 782 000 euroa. Aikaisemmin omana eränään käsitellyt varhaiseläkemaksut on sisällytetty muuttuneen ohjeistuksen mukaisesti palkkaperusteisiin maksuihin.

Vakituisessa palvelussuhteessa on marraskuussa 2021 yhteensä 97 työntekijää. Suurin osa, 66 työntekijää, on sivistystoimen palveluksessa. Vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna vakituisen henkilöstön määrä on vähentynyt 9:llä..

Talousarvioesityksessä on henkilöpalkkoja 25:lle määräaikaiselle työntekijälle.

Seuraavassa yhteenveto tulosalueittain Kärkölän kunnan vakituisesta henkilöstöstä:

Keskushallinto	6
Elinvoima	1
Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto	2
Kasvatus ja opetus	57
Vapaa-aikatoimi	6
Ympäristötoimi	1
Tekninen suunnittelu	1
Kiinteistötoimi	5
Kärkölän Vesi	1
Sisäinen palvelutoiminta	17
Yhteensä	97

Arvonlisävero

Määrärahat on varattu arvonlisäverottomina.

Sisäiset ja ulkoiset menot ja tulot

Määrärahoihin sisältyy sekä sisäisiä että ulkoisia menoja ja tuloja.

Sisäisinä erinä käsitellään sellaiset menot ja tulot, joissa maksutapahtuma kulkee kunnan yksiköltä toiselle ja suoritus perustuu ostavan yksikön tilaamaan tavarahan tai palveluun. Sisäiset määrärahat eivät ole määrärahoja kunnan ulkoisessa tuloslaskelmassa, vaikka ne sisältyvätkin kunkin hallintokunnan määrärahoihin ja toteutumisvertailuihin.

Poistot ja aktivointiraja

Suunnitelmapoistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan. Investointien aktivointiraja on 10 000 euroa. Sitä pienemmät hankinnat kirjataan käyttötalousosaan ja ne tulevat kerralla kyseisen vuoden menoksi.

Hankinnat

Kunnanhallitus on vahvistanut 14.6.2021 Kärkölen kunnan hankintaohjeet ja päättänyt 2.3.2020 ja 27.4.2020 (KH 2.3.2020 / § 31 ja KH 27.4.2020 / § 64) euromääräiset päätöksentekovaltuudet.

Sitovuustaso

Talousarviossa sitovuustaso on toimielintaso. Jokainen lautakunta voi itse päättää, miten talousarvio sitoo siitä alaspäin lautakuntaa ja yksittäistä viranhaltijaa.

Talousarvio esitetään vastuualuetasolla.

Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeiset erät sitovat valtuustoon nähden aina tilikauden tulokseen saakka. Tämän jälkeen esitetään tilikauden tuloksen käsittelyerät, jotka eivät ole määrärahoja ja tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Vuosittainen poistojen määrä on sidottu valtuuston tekemään poistosuunnitelmaan.

Investointiosa sitoo valtuustoon nähden sillä tarkkuudella, jolla hankkeet on investointiohjelmassa esitetty eli yksittäisinä hankkeina tai hankeryhminä.

Rahoitusosassa sitovia määrärahoja ovat rahoitustoiminnan määrärahat. Sitä aiemmat erät ovat sitovia talousarvion muissa osissa.

Menot

Kärkölen kunnan vuoden 2022 talousarvion toimintamenot ovat yhteensä 33,1 miljoonaa euroa ja kasvavat 4,9 %:a vuoden 2021 budjettitasosta. Käyttömenoja lisää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuodelle 2022 arvioitu maksuosuus (noin 16,5 M€), jossa kasvua on vuoden 2021 tasosta noin 4,5 %. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tuottamien palvelujen vuoden 2022 määräraha-arvio on palvelusopimusneuvotteluiden mukainen. Lisäksi nousua on henkilöstökuluissa.

Tulot

Toimintatulot ovat noin 6,5 miljoonaa euroa, mikä on 6,0 % enemmän kuin vuoden 2021 muutetun talousarvion 6,1 miljoonaa euroa. Tuottoja lisäävät mm. tuet ja avustukset hankkeisiin. Ulkoisten tuottojen kasvua tarkasteltaessa on huomioitava mahdollisten hankerahoitusten toteutuminen.

Verotulot ja valtionosuudet

Talousarvion verotulokohta koostuu kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon sekä kiinteistöverosta. Verorahoitukseen luetaan edellisten lisäksi myös valtionosuudet.

Kunnanvaltuusto päättää vuosittain kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit.

Kärkölän kunnan kunnallisverotuksen tuloveroprosentti nostettiin 2019 vuonna 22,00 %: in. Tätä edeltävän kerran tuloveroprosenttia korotettiin vuodelle 2015. Vuoden 2021 tuloveroprosentti on 22,00 %.

Kärkölän kunnan efektiivinen veroaste vuonna 2021 on 14,75 %. Tuloveroprosentin ja efektiivisen veroasteen ero muodostuu kunnallisverotuksen vähennyksistä.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste							
Verovuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	21,75 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %	9,61 %	9,61 %
Kunnallisveroaste	14,56 %	14,91 %	14,94 %	15,01 %	15,06 %	7,04 %	7,06 %
Erotus	7,19 %	7,09 %	7,06 %	6,99 %	6,94 %	2,57 %	2,55 %

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 17,3 miljoonaa euroa. Kunnallisverokertymän arvioidaan kasvavan 4,4 %:a verrattuna vuoteen 2021.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveronsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Kuntien osuus verosta on vaihdellut vuosittain.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistön verotusarvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaata ja eräitä yleisiä alueita. Kiinteistövero maksetaan kiinteistön sijaintikunnalle. Kiinteistöveroprosenteille on laissa säädetty ala- ja ylärajat, joiden puitteissa kunnanvaltuusto vahvistaa veron vuosittain.

Kärkölän kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2022:

- yleinen kiinteistövero 1,35 %,
- vakituinen asuminen 0,60 %,
- muu asuminen 1,20 %.
- rakentamaton rakennuspaikka 4,35 %

- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään eri verolajien euromääräinen kertymä vuonna 2020 sekä tuloarviot vuosille 2021 - 2024:

Verotulojen kehitys 1000 €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kunnallisverot	15 411	15 108	15 353	7 833	7 523
Yhteisöverot	837	995	853	628	619
Kiinteistöverot	996	1 127	1 053	1 053	1 053
Verotulot	17 244	17 230	17 259	9 514	9 195

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta; kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen koko maassa kohtuullisella verorasitteella.

Seuraavassa taulukossa esitetään Kärkölen kunnan valtionosuuksien kertymä vuodelta 2020 sekä arviot vuosille 2021-2024:

	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2023
Valtionosuudet	9 837	8 638	9 238	444	317
muutos-%		-12,2	6,9	-95,2	-28,6

Valtionosuudet vuosille 2023 - 2024 ovat vielä tässä vaiheessa hyvin epämääräisiä eikä niistä ole vielä tarkkaa tietoa. Valtionosuudet vuosille 2023-2024 tarkentuvat kevään 2022 aikana.

Kärkölen Vesi

KÄRKÖLÄN VESI	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	977 058	995 000	995 000	1 050 000	1 050 000
TOIMINTAKULUT	-504 928	-475 640	-496 880	-495 000	-480 000
TOIMINTAKATE	472 129	519 360	498 120	555 000	570 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-69 753	-66 250	-66 250	-70 000	-70 000
VUOSIKATE	402 376	453 110	431 870	485 000	500 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-361 846	-395 530	-375 240	-450 000	-500 000
TILIKAUDEN TULOS	40 530	57 580	56 630	35 000	0

Vesi- ja jätevesilaitos on kirjanpidollisesti kunnan muusta toiminnasta eriytetty taseyksikkö.

Kärkölen Veden vuoden 2022 talousarvio on 56 630 euroa ylijäämäinenjäämäinen. Talousarvioon on sisällytetty Kärkölen Veden peruspääomalle laskettava kolmen prosentin sisäinen korko.

Kärkölen Veden toiminnan suurena haasteena on suunnitelmakaudella toteutettava siirtoviemärilinjan rakentaminen. Investoinnin kustannusarvio on 4,0 miljoonaa euroa. Tämä johtaa vuosina 2023 ja 2024 merkittäviin poistojen kasvuihin ja rahoituskulujen lisääntymiseen. On myös varauduttava palvelumaksujen korotuksiin.

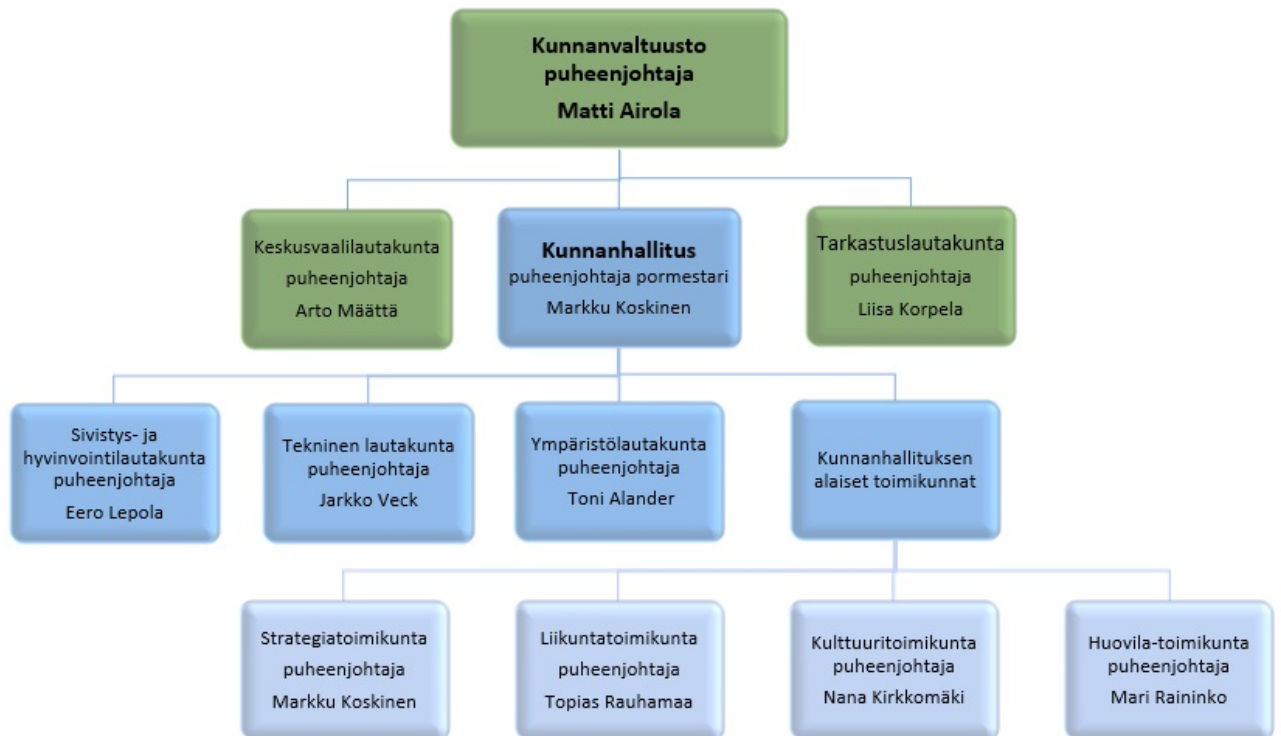
Lainat

Mikäli käyttötalouden talousarvio ja rakentamishjelma (noin 6,6 miljoonaa euroa) toteutuvat suunnitellun mukaisesti, ottolainojen kokonaismäärä kasvaa merkittävästi suunnitelmakaudella.

Vuoden 2021 lopussa lopussa lainamäärä on noin 20 miljoonaa euroa ja nousee vuoden 2022 loppuun mennessä arviolta 35 miljoonaan euroon. Tämän lisäksi on huomioitava kiinteistöleasing -järjestelyn vuokravastuut, joita on noin 5 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 päättyy nykyinen leasing-sopimus, jota jatkettiin osapuilleen entisin ehdoin vuoteen 2026 saakka. Osasta leasing-sopimukseen liittyvistä kiinteistöistä neuvotellaan alkuvuonna 2022 Sote-uudistukseen liittyen Hyvinvointikuntayhtymän kanssa.

Antolainojen lyhennykset ovat vuositasolla 102 000 euroa.

3.6. Kärkölän kunnan organisaatiokaavio

3.7. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Kärkölen kuntakonserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt, suluissa Kärkölen kunnan omistusosuus yhteisöstä:

Kuntayhtymät:

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (2,91 %)

Päijät-Hämeen liitto (2,58 %)

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä (1,22 %)

Eteva kuntayhtymä (0,40 %)

Tytäryhtiöt:

Kuntala Oy (100 %)

Kärkölen Lämpö Oy (75,0 %)

Osakkuusyhteisöt:

As Oy Väinölänrinne (25,7 %)

4. Toimialakohtaiset perustelut

10. Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	3 000	***	0	0
Toimintamenot	-901	-13 960	-11 430	-18,1	-11 000	-11 000
Toimintakate (Netto)	-901	-13 960	-8 430	-39,6	-11 000	-11 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-901	-13 960	-8 430	-39,6	-11 000	-11 000

Palvelusuunnitelma

Keskusvaalilautakunta vastaa siitä, että vaalitoimitukset Kärkölän kunnassa suoritetaan oikeusministeriön antamien määräysten ja ohjeiden mukaan.

Vuoden 2022 tammikuussa toimitetaan ensimmäiset maakunnalliset aluevaalit.

Keskusvaalilautakunta yhteensä

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	3 000	***	0	0
Toimintamenot	-901	-13 960	-11 430	-18,1	-11 000	-11 000
Toimintakate (Netto)	-901	-13 960	-8 430	-39,6	-11 000	-11 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-901	-13 960	-8 430	-39,6	-11 000	-11 000

20. Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-13 511	-15 340	-13 930	-9,2	-13 930	-13 930
Toimintakate (Netto)	-13 511	-15 340	-13 930	-9,2	-13 930	-13 930
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-13 511	-15 340	-13 930	-9,2	-13 930	-13 930

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tilintarkastaja valvoo kunnan hallintoa ja taloutta ja tarkastuslautakunta arvioi valtuuston tavoitteiden toteutumista kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Tarkastuslautakunta yhteensä

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-13 511	-15 340	-13 930	-9,2	-13 930	-13 930
Toimintakate (Netto)	-13 511	-15 340	-13 930	-9,2	-13 930	-13 930
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-13 511	-15 340	-13 930	-9,2	-13 930	-13 930

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa keskushallinnosta, elinkeinotoimesta, maaseututoimesta, pelastustoimesta sekä sosiaali- ja terveystoimesta.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

Kunnanhallituksen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
1. Kunnanhallitus esittelee strategian toteutumisen valtuustolle ☐	
Strategiaohjaus	Arvo , jota toteuttaa / Painopiste Hyvinvointi, strategiatason toimenpide terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Kunnanhallitus valmisteleo strategian toteutumisen seurannan
Mittari	Strategian mittarit on käsitelty vuoden 2022 aikana
Taso 1. 	Mittarit on käsitelty
Taso 2. 	Mittareita ei ole käsitelty
Vastuutaho	Kansliapäällikkö

2. Sähköisten palvelujen määrittäminen, kehittäminen ja käyttöönotto ☐	
Strategiaohjaus	Arvo , jota toteuttaa / Painopiste Hyvinvointi, strategiatason toimenpide terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Kunnanhallitus määrittälee vuonna 2022 sähköistettävät palvelut sekä päättää niiden kehittämisestä ja käyttöönotosta
Mittari	Sähköistettävien palvelujen määrä
Taso 1. 	20 % palveluista on sähköistetty
Taso 2. 	10 % palveluista on sähköistetty

Taso 3. ●	alle 10 % palveluista on sähköistetty
Vastuutaho	Kansliapäällikkö

3. Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukainen toiminta käynnistynyt		☐
Strategiaohjaus	Arvo: yhteisöllinen välittäminen Painopiste: talous Strategiatason toimenpide: työllisyyden aktiivinen hoito	
Toimenpiteet	Työllisyyspalvelut laativat uuden lain mukaisen toimintamallin ja ottavat sen käyttöön	
Mittari	Toimintamalli on otettu käyttöön	
Taso 1. ●	Toimintamalli toimii lain edellyttämällä tavalla	
Taso 2. ●	Toimintamalli toimii, mutta aikamääreet ei aina toteudu	
Taso 3. ●	Toimintamalli on laadittu, mutta sitä ei ole saatu otettua käyttöön	
Vastuutaho	Kansliapäällikkö, elinvoimasuunnittelija	

Valtuustotason konsernia koskevat tavoitteet

Kärkölen Lämpö Oy

Kärkölen Lämpö tuottaa kaukolämpöä edullisella, mutta kuitenkin yhtiön liiketaloudellisen kannattavuuden takaavalla hinnalla.

Kärkölen Kuntala Oy

Kärkölen Kuntala Oy hoitaa ja kehittää rakennuskantaa siten, että sen käytettävyyttä ja arvo säilyvät.

Keskushallinto

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	102 335	41 350	30 550	-26,2	79 350	79 350
Toimintamenot	-1 011 299	-1 125 420	-1 377 490	22,4	-1 123 970	-1 125 120
Toimintakate (Netto)	-908 964	-1 084 070	-1 346 940	24,2	-1 044 620	-1 045 770
Rahoiutustuotot ja -kulut	231 957	61 000	137 800	125,9	16 250	16 250
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-677 007	-1 023 070	-1 209 140	18,2	-1 028 370	-1 029 520

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnanvaltuusto ylimpänä päätösvalan käyttäjänä vastaa kunnan toiminnan ja talouden keskeisten tavoitteiden asettamisesta ja toiminnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä laillisuuden valvonnasta. Lisäksi kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallituksen 30.8.2021 nimeämiä toimikuntia ovat:

- strategiasuunnittelutoimikunta
- liikuntatoimikunta
- kulttuuritoimikunta
- Huovila-toimikunta.

Keskushallinto tuottaa hallintopalvelut, joka sisältää seuraavat keskeiset kokonaisuudet:

- kunnan asiointipalvelut
- taloushallinto
- henkilöstöhallinto
- asiakirjahallinto ja arkistoimi
- tiedonhallinta ja tietoturva
- ict-palvelut
- viestintä ja markkinointi
- työllisyydenhoito
- elinvoima / elinkeinopalvelut
- työpajatoiminta
- joukkoliikennepalvelut
- velkaneuvonta
- pieneläinten talteenotto.

Keskushallinto vastaa kunnan asiointipalvelujen tuottamisesta ja erityisesti sähköisen asioinnin kehittamisestä. Keskushallinto kehittää asiointipalveluja asiakaslähtöisesti.

Keskushallinnossa tehdään asiointipalvelujen sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuottamiseen liittyvät tarvittavat henkilöstöjärjestelyt ja esitetään kunnanhallitukselle mahdolliset lisäresurssitarpeet.

Talous- ja henkilöstöhallinnon kehittäminen tapahtuu yhteistyössä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuspalveluja tuottavan kumppanin kanssa. Tavoitteena laskutuksen kehittämisessä on lisätä sähköisen laskutuksen osuutta sekä automatisointia. Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien hoidon resurssivajausta hallitaan rekrytoimalla laskutuksen, sopimushallinnan ja perinnän tehtäviä hoitava laskentasihteeri. Toimialarajat ylittäviä hallintoon ja asiakaspalveluun liittyvää tehtävien hoitoa ja sijaistamismalleja kehitetään.

Keskushallinnossa jatketaan talouden ja henkilöstöhallinnon seurannan ja mittareiden kehittämistä yhteistyössä palvelukeskusumppanin kanssa. Esimiesten työtä ja työkykyjohtamista tuetaan valmennusohjelman menetelmiin tukeutuen.

Keskushallinto jatkaa myös asiakirjahallinnon ja arkistotoimen kehittämistä sekä käyttöönottaa sähköisen arkistoinnin. Asiakaspalvelussa sähköisen palvelujen kehittäminen on keskeinen kehittämistavoite. Asiakaspalvelua tukee määräaikainen virastomestari ja lisäksi tarjotaan paikkoja työ- ja korkeakouluharjoitteluun sekä siviilipalvelustehtäviin.

Keskushallinto vastaa kunnan tietohallinto- ja tietotekniikkapalveluista ja neuvottelee tarvittavat ICT-palvelujen tuottamiseen liittyvät sopimukset kunnanhallituksen päätettäväksi. ICT-työryhmän tehtävänä on tehdä kehitysehdotuksia ja tukea keskushallintoa tiedonhallintalain velvoitteiden toteuttamisessa. ICT-palvelujen johtamiseen ja hallintaan palkataan kehittämiseen osallistuva tietohallintoasiantuntija.

Erityisenä kehittämiskohteena jatketaan kunnan päätöksenteon, toimielinten kokousten ja luottamushenkilöiden tiedonhallinnan sähköistämistä. Kärkölän kunta hallinnoi kesällä 2022 päättyvää Iitin kunnan ja Orimattilan kaupungin kanssa toteutettavaa hanketta.

Viestintä ja markkinointi

Kunnan markkinointitoimenpiteet toteutetaan kunnan omana työnä sekä ostopalveluita käyttäen. Asumisen markkinoinnin kehittämistä jatketaan asumisen strategiaan pohjautuen. Markkinoinnissa erityisesti sosiaalisen median ja videoviestinnän tehtäviä hoitaneen määräaikaisen assistentin palvelussuhde muutetaan vakinaiseksi palvelussuhteeksi hyvien tulosten perusteella.

Kuntalaisten osallistamisen kehittämiseen liittyvä viestintä- ja markkinointityöryhmä tekee kehittämissuhteita sekä osallistuu viestintä- ja markkinointistrategiaan liittyvien tehtävien valmisteluun ja tapahtumien toteutukseen.

Työllisyyden hoito

Kunnan vastuulla olevat työllisyyteen liittyvät asiat tuotetaan keskushallinnon palveluina. Kunta maksaa yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden työmarkkinatuesta 50 % ja yli 1 000 päivää työttömänä olleiden työmarkkinatuesta 70 %.

Työmarkkinatukimenot ovat edelleen merkittävä osa työllisyydenhoidon menoista ja vuoden 2021 aikana tukimenot ovat olleet kasvusuuntaiset, vaikka työllisyydenhoidossa on muuten onnistuttu. Vuoden 2021 menoja on lisännyt yrittäjille myönnetty väliaikainen työttömyysturva.

Vuoden 2021 aikana työmarkkinatilanne alkoi COVID-19 pandemian jäljiltä paranemaan ja työttömien työnhakijoiden sekä lomautettujen määrä on laskenut merkittävästi. Maaliskuussa 2021 alkanut Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilu on alkanut Kärkölässä hyvin, koska kokeiluun osoitetut resurssit ovat olleet riittävät. Kuntien on osoitettava kokeiluun omia resursseja palvelutason kohottamiseksi ja palvelujen kehittämiseksi. Kärkölän kunnan varaama henkilöresurssi kokeiluun on 2 htv ja lisäksi kustannuksia syntyy kokeilun yhteisistä kuluista. Valtio osoittaa kuntiin TE-resurssin työttömien määrän mukaan. Kärkölään osoitettu resurssi on 0,9 htv ja lisäresussi 2022 vuodelle 0,5 htv.

Vuoden 2022 aikana kokeilun tehtävät laajenevat ja muuttuvat pohjoismaisen työvoimapalvelumallin myötä. Hallitus antoi pohjoismaisesta työvoimapalvelumallista lakiesityksen eduskunnalle 7.10.2021. Tavoitteena on, että muutokset tulisivat voimaan toukokuussa 2022. Tähän tehtävään työ- ja elinkeinoministeriö osoittaa kunnalle lisäresurssia.

Päijät-Sote toteuttaa sosiaalihuoltolain mukaisen kuntouttavan työtoiminnan sekä sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan. Hyvinvointialueuudistukseen liittyen työllisyyden rajapintatoimintaa on alettu kehittämään yhdessä kuntien ja Päijät-Soten kanssa. TE2024 – tarkoittaa TE-palveluiden siirtämistä kunnille pysyvästi vuonna 2024. Tämä valmistelu on niinikään käynnissä, ja vaatii kuntatasolla myös valmisteluja ja johon liittyy toiminnallisten muutosten lisäksi muun muassa rahoitusmallin muutos.

Työpaja

Työpajatoiminnan toiminta-ajatuksena on toteuttaa nuorten työpajatoimintaa seinättömän työpajamallin mukaisesti ja tarjota

nuorenyhteiskuntaan sijoittumista tukevaa ja voimavaroja vahvistavaa toimintaa yksilöllisesti ja tarvelähtöisesti. Toiminta vastaa tavoitteiltaan pitkälti etsivän nuorisotyön tavoitteita.

Keskeisenä tehtävänä työpajatoiminnassa on saada kaikki tukea tarvitsevat kärköläläiset nuoret tarvittavien tukitoimien piiriin. Tavoitteena on kehittää menetelmiä, jotka tukevat nuorten elämäntaitoja, sosiaalista vahvistumista, toiminta- ja työkykyä sekä ennaltaehkäistä nuorten päihde- ja huumausaineiden käyttöä ja epäsosiaalista käyttäytymistä.

Toiminnan sisältö mitoitetaan yksilöllisesti jokaisen nuoren työ- ja toimintakyvyn mukaisesti. Vaihtelevien tarpeiden vuoksi toiminta vaihtelee sisällöltään työtaitojen kartuttamisesta päivärytmin ja elämännhallinnallisten taitojen opetteluun. Työpajan ensisijainen kohderyhmä on nuoret, mutta työpajalle voi työllisyydenhoidon kautta työllistyä myös palkkatuella avustaviin ohjaustehtäviin iästä riippumatta. Työpajalta on mahdollista myydä palvelua kuntalaisille (pieniä korjauksia tai pihatöitä tms.), mutta tämä on riippuvainen asiakkaiden voimavaroista.

Työpajan toimintaan on saatu avustusta Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Uusi hankekausi käynnistyi 1.8.2021 ja käynnissä olevalle kaudelle saatiin avustusta 30 000 €. Työpajalle on haettu ja myönnetty valtionavustuskelpoisuus.

Työpajan kaikissa toiminnoissa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet, ja sen vuoksi pajan suurin menoerä on henkilöstökulut ja toimitilan vuokratustannukset. Muut toiminnasta aiheutuvat kulut ovat hyvin maltillisia. Työpaja on tavoittanut nuoria, ja ajoittain toimintaan on ollut jopa jonoa.

Elinvoima

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	162 963	297 850	206 000	-30,8	144 250	144 250
Toimintamenot	-716 573	-1 027 650	-991 005	3,6	-757 710	-758 040
Toimintakate (Netto)	-553 609	-729 800	-785 005	7,6	-613 460	-613 790
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-553 609	-729 800	-785 005	7,6	-613 460	-613 790

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnan elinvoima- ja elinkeinopalvelujen valmistelusta ja tuottamisesta vastaavat elinvoimasuunnittelija ja kehityspäällikkö pormestarin sekä kansliapäällikön ohjauksessa.

Kunnan elinkeinopalveluiden tavoitteena on yrittäjyyden edistäminen ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen. Kunnan elinkeinopalvelua ovat mm. tonttien ja toimitilojen tarjoaminen, erilaiset kehittämishankkeet sekä yrityksille suunnattu neuvonta.

Palvelut toteutetaan kunnan omana työnä ja käyttäen tarpeen mukaan ostopalveluja. ProAgria Etelä-Suomi tuottaa kunnalle sopimusperusteisesti yritysneuvontapalveluja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2220	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	105	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-35 416	-40 980	-46 310	13,0	-71 030	-71 060
Toimintakate (Netto)	-35 311	-40 980	-46 310	13,0	-71 030	-71 060
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-35 311	-40 980	-46 310	13,0	-71 030	-71 060

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Maakunnallisella tasolla Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä on keskeinen yhteistyökumppani. Pääosa kunnan palvelutuotannosta liittyy kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. HYTE-työn koordinaatiovastuu on jaettu kahdelle eri työntekijälle. HYTE-työtä tehdään laaja-alaisesti eri ikäryhmissä ja toiminnan kustannukset muodostuvat pääasiallisesti palkkakustannuksista ja asiantuntijapalkkioista.

Hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen tehtävä on erittäin merkittävässä roolissa tulevan hyvinvointialueuudistuksen myötä, ja siihen tulee lähivuosina kiinnittää erityistä huomiota. Hyvinvoinnin- ja terveydenedistäminen on kunnan keskeinen keino vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin, osallisuuteen ja turvallisuuteen.

Sosiaali- ja terveystalvet

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-14 586 732	-16 331 730	-16 292 570	0,24	0	0
Toimintakate (Netto)	-14 586 732	-16 331 730	-16 292 570	0,24	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-14 586 732	-16 331 730	-16 292 570	0,24	0	0

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä tuottaa Kärkölen kunnan lakisääteiset sosiaali- ja terveystalvet. Vuoden 2021 alusta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä järjestää peruspalvelut Kärkölässä yhteistyöt Harjun Terveys Oy:n tuottamana.

Seuraavassa taulukossa on erittely sosiaali- ja terveystoimen menoista.

Sosiaali- ja terveydenhuolto, eur	TP 2020	MTA 2021	TA 2022
Sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut	-8 759 418	-9 647 160	-9 600 000
Erikoissairaanhoido	-4 614 305	-5 440 800	-5 400 000
Akuutti 24	-596 545	-630 900	-650 000
Ensihoito	-219 284	-152 100	-180 000
Ympäristöterveydenhuolto	-130 057	-140 900	-140 000
Eläkemenoperusteiset eläkevakuutusmaksut	-254 652	-259 870	-259 870
Muut sosiaali- ja terveydenhuollon menot	-12 472	-60 000	-62 700
	-14 586 733	-16 331 730	-16 292 570

Maaseututoimi

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	21 493	15 400	15 400	0,0	15 400	15 400
Toimintamenot	-43 842	-49 140	-49 140	0,0	-52 470	-52 470
Toimintakate (Netto)	-22 349	-33 740	-33 740	0,0	-37 070	-37 070
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-22 349	-33 740	-33 740	0,0	-37 070	-37 070

Palvelusuunnitelman kuvaus

Maaseututoimi vastaa maaseutualueiden kehittämisestä ja kunnan maa- ja metsätilojen hoitamisesta. Maataloushallinnon viranomaistehtävistä vastaa Asikkalan kunnan hoitama maataloushallinnon yhteistoiminta-alue.

Seuraavassa taulukossa esitetään maataloushallinnon suoritetietoja Kärkölen kunnan osalta.

	Ta2017	Ta2018	Ta2019	Ta2020
Tukitilat	141	141	141	135
Maksetut tuet, milj. euroa	5,40	5,15	5,10	5,0

Kunta omistaa metsätalousmaata 154 ha. Viljelyskäytössä on 22,9 ha peltoa.

Maaseututoimi, yksityistiet

Yksityistietoimessa panostetaan neuvontaan yksityisteiden tiekuntien hallinnon ja toimintaedellytysten muutostilanteessa.

Tekninen lautakunta jakaa mahdolliset yksityistieavustukset.

Pelastustoimi

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-444 809	-464 810	-472 503	1,7	-27 730	-27 730
Toimintakate (Netto)	-444 809	-464 810	-472 503	1,7	-27 730	-27 730
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-444 809	-464 810	-472 503	1,7	-27 730	-27 730

Palvelusuunnitelman kuvaus

Pelastustoimi käsittää yleisen onnettomuuksien ehkäisyn, valistuksen ja neuvonnan, varsinaisen sammutus- ja pelastustoiminnan, väestönsuojelun sekä öljyvahinkojen torjunnan.

Pelastustoimesta ja öljyvahinkojen torjunnasta vastaa Päijät-Hämeen pelastuslaitos. Väestönsuojelusta vastaa kunta.

Kunnanhallitus yhteensä

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	286 791	354 600	251 950	-28,9	239 000	239 000
Toimintamenot	-16 803 255	-18 998 750	-19 182 708	1,0	-2 445 000	-2 445 000
Toimintakate (Netto)	-16 516 464	-18 644 150	-18 930 758	1,5	--2 206 000	-2 206 000
Rahoitustuotot ja- kulut	231 957	61 000	137 800	125,9	16 250	16 250
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-16 284 507	-18 583 150	-18 792 958	1,1	-2 189 750	--2 189 750

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kärkölen kunta tuottaa itse sivistystoimen palvelut lukuun ottamatta esi- ja perusopetuksen vaativan erityisen tuen palveluja, jotka se ostaa naapurikunnilta sekä kirjastotoimen johdon palveluita ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn yhteisenä kokonaisuutena liittyviä palveluja.

Sivistystoimen palveluilla tuetaan ja annetaan laaja-alaista ja monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsille ja nuorille. Lisäksi tarjotaan vapaa-aikatoimen palveluja kuntalaisille heidän hyvinvointinsa edistämiseksi sekä luodaan edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle. Sivistyspalvelut huolehtivat laadukkaasti

varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen, muiden kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä vapaa-aikapalvelujen järjestämisestä lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

1.1.2019 tapahtuneen organisaatiomuutoksen jälkeen hyvinvointityön koordinointi kuuluu kunnanhallituksen alaisuuteen.

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet talousarviovuodelle 2022:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Jokainen päättötodistusikäluokkaan kuuluva nuori saavuttaa peruskoulun päättötodistuksen	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Laadukkaat palvelut
Toimenpiteet	Laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon, varhainen ja riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
Mittari	Päättötodistuksen saaneiden määrä verrattuna päättötodistusikäluokkaan kuuluvien nuorten määrä
Taso 1. 	100 %
Taso 2. 	≤ 95 %
Taso 3. 	< 90 %
Vastuutaho	Rehtori, opetushenkilöstö ja sivistysjohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Koulukiusaamista ennaltaehkäisevien toimien tehostaminen siten, että kiusaamisen määrä vähenee lukuvuoden 2020-2021 tasosta	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Kaveritaitojen vahvistaminen, oppilaiden osallisuuden vahvistaminen, kodin ja koulun välisen yhteistyö ja vuorovaikutuksen vahvistaminen, KivaKoulu -toimintamallin systemaattinen vahvistaminen sekä laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon
Mittari	KivaKoulu-tilannekartoituksen tulokset, lapsiparlamentin valiokuntien jäsenten kuuleminen sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuma
Taso 1. 	Tavoitetaso
Taso 2. 	Tavoitetaso + 1 %

Taso 3. ●	Tavoitetaso $\geq 2\%$
Vastuutaho	Rehtori, opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö ja sivistysjohtaja
Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Syrjäytymisvaarassa olevien tavoittaminen ja ohjaaminen palvelujen piiriin ●	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon, syrjäytymisvaarassa olevien tavoittaminen ja tukeminen, erityisryhmien huomiointi, etsivän nuorityön ja nuorten työpajan jatkuvuuden turvaaminen sekä matalankynnyksen palvelujen kehittäminen ja tunnetuksi tekeminen
Mittari	Toteutunut palvelutuotanto ja sen taso, valtionavustukset ja henkilöresurssit sekä toteutuneiden toimenpiteiden ja uusien toimintojen määrä ja osallistujamäärät
Taso 1. ●	Toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu
Taso 2. ●	Merkittävä osa toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu pääasiallisesti
Taso 3. ●	Tunnistetaan merkittäviä puutteita toimenpiteiden toteutumisen ja tavoitteen saavuttamisen osalta
Vastuutaho	Kasvatus- ja opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö ja sivistysjohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Terveellisten elintapojen ja mielen hyvinvoinnin edistäminen ●	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Terveellisten elintapojen, ravitsemusterveyden ja mielen hyvinvoinnin edistäminen, erityisryhmien huomiointi, päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen ennaltaehkäiseminen, varhainen puuttuminen ja puheeksiotto, liikuntaneuvonnan saavutettavuuden parantaminen sekä viestinnän tehostaminen
Mittari	Toteutunut palvelutuotanto ja sen taso sekä toteutuneiden toimenpiteiden ja uusien toimintojen määrä ja osallistujamäärät
Taso 1. ●	Toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu
Taso 2. ●	Merkittävä osa toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu pääasiallisesti

Taso 3. ●	Tunnistetaan merkittäviä puutteita toimenpiteiden toteutumisen ja tavoitteen saavuttamisen osalta
Vastuutaho	Ehkäisevän työn koordinaattori, rehtori, opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö, sivistysjohtaja ja hyvinvointiryhmä

Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa ja tukea sivistystoimialan palveluiden tuottaminen.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta toimii sivistystoimen monijäsenisenä toimielimenä. Toimialan asiat lautakunnalle valmistelee sivistysjohtaja.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla on budjetti- ja kehittämisvastuu omasta toimialastaan. Kirjastotoimesta sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa ainoastaan osittain, koska kirjasto on edelleen yhteinen Hollolan kunnan kanssa. Kehittämisvastuu kirjaston toiminnasta on kuitenkin sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla. Hollolan hyvinvointivaliokunnalla on edelleen hallinnollinen vastuu Kärkölän kirjastosta. Kirjastotoimen johdon palvelut sekä kirjaston aineistokannan käsittelyn yhteisenä kokonaisuutena ostetaan Hollolasta ja aineisto on yhteistä.

Yleishyödyllisten yhdistysten avustaminen vuosittain on sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävä. Avustusmääräraha 21.000 euroa sisältyy sivistys- ja hyvinvointilautakunnan määrärahaan.

7000 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	3 382	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-286 736	-202 800	-204 120	0,7	-204 120	-204 120
Toimintakate (Netto)	-283 354	-202 800	-204 120	0,7	-204 120	-204 120
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-283 354	-202 800	-204 120	0,7	-204 120	-204 120

Kasvatus ja opetus

Kasvatuksen ja opetuksen vastuualueelle kuuluu varhaiskasvatus, yleissivistävä opetus sekä muut kasvatus- ja opetuspalvelut.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuuluu varhaiskasvatus ja varhaiserityiskasvatus päiväkodissa, esiopetuksessa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluu yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallinen lisä ja lasten kotihoidon tuki sekä

varhaiskasvatuksen hallinto. Vuorohoitopalvelu tuotetaan yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota lapsiperheille turvallinen hoitomuoto ja näin mahdollistaa vanhempien työssä käyminen ja opiskelu sekä edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Tällä tavalla tuemme perheitä heidän toivomallaan tavalla ja edistämme perheiden hyvinvointia.

Varhaiskasvatus on osallistavaa, lapsen ja perheen tarpeet huomioon ottavaa, tavoitteellista toimintaa, jota toteutetaan kehitykselle ja oppimiselle suotuisissa, turvallisissa ja terveellisissä toimintaympäristöissä. Se perustuu kasvatusyhteistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan, jossa lapsen huoltajat ja lähiaikuiset tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. Varhaiskasvatuspalveluja uudistetaan kehittämällä toimintatapoja ja toimintaympäristöä valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman periaatteiden pohjalta.

7120 VARHAISKASVATUS

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	116 174	145 000	145 000	0,0	145 000	145 000
Toimintamenot	-1 972 478	-2 159 390	-2 060 380	-4,6	-2 123 870	-2 126 550
Toimintakate (Netto)	-1 856 303	-2 014 390	-1 915 380	-4,9	-1 978 870	-1 981 550
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-1 856 303	-2 014 390	-1 915 380	-4,9	-1 978 870	-1 981 550

Yleissivistävä koulutus

Palvelusuunnitelman kuvaus

Yleissivistävän koulutuksen tavoitteena on monipuolisen ja laaja-alaisen sivistyksen antaminen lapsille ja nuorille uusia toimintatapoja, opetusmateriaaleja ja oppimisympäristöä hyödyntäen sekä tukea ja edistää heidän kasvua ja kehitystä. Päämääränä on, että jokainen oppivelvollisuuden suorittanut nuori saavuttaa perusopetuksen päättötodistuksen. Tiedon ja osaamisen rinnalla opetus- ja kasvatustehtävä edistää kasvavan lapsen ja nuoren elämänhallintaa ja vuorovaikutustaitoja sekä arvopohjan ja tunne-elämän kehittymistä sekä syrjäytymisen ehkäisyä sekä kasvattaa ottamaan vastuun ympäristöstään kansainvälistyvässä maailmassa.

Palvelu sisältää perusopetuksen ja oppilashuollon sekä kasvatuskumppanuuden huoltajien kanssa.

7200 YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	135 524	150 300	150 300	0,0	150 300	150 300

Toimintamenot	-4 104 717	-4 357 770	-4 470 100	2,6	-4 388 630	-4 399 100
Toimintakate (Netto)	-3 969 193	-4 207 470	-4 319 800	2,7	-4 238 330	-4 248 800
Poistot ja arvonalentumiset	-60 809	-33 000	-76 000	130,3	-76 000	-76 000
Tilikauden tulos	-4 030 002	-4 240 470	-4 397 800	3,7	-4 314 330	-4 324 800

Muut kasvatus- ja opetuspalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Palvelu luo edellytykset kuntalaisten osallistumiselle vapaan sivistystyön palveluihin.

Palvelu sisältää ostopalvelujen ja kuntaosuuksien korvaukset Lahden kaupungin hallinnoimalle Wellamo-opistolle, yliopistokeskuksen Kärkölän kuntaosuuden sekä musiikkiopetusta järjestäville tahoille (Lahden konservatorio, Lahden musiikkiopisto, Riihimäen musiikkiopisto) maksettavat korvaukset.

7400 MUUT KASVATUS JA OPETUSPALVELUT

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-38 107	-42 640	-31 900	-25,2	-31 900	-31 900
Toimintakate (Netto)	-38 107	-42 640	-31 900	-25,2	-31 900	-31 900
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-4 000	***	-4 000	-4 000
Tilikauden tulos	-38 107	-42 640	-35 900	-25,2	-35 900	-35 900

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikatoimen vastuualue sisältää kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Palveluja järjestettäessä otetaan huomioon keskeisesti kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulma. Kunnanhallitus perusti 30.8.2021 Huovila-, kulttuuri- ja liikuntatoimikunnat tukemaan vapaa-aikapalveluihin liittyvää kunnan henkilöstöorganisaation toteuttamaa kehittämis- ja valmistelutyötä.

Kirjastopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kirjaston tehtävä on vastata ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa

monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostona. Palvelut tuotetaan yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Hollolan kirjaston osana Kärkölen kirjasto on mukana seudullisen kirjastoyhteistyön kehittämisessä. Tähän liittyy myös työyhteisön osaaminen, uudistuminen ja koulutus. Palvelujen kustannustehokkuus nähdään osana talouden ja resurssien hallintaa.

7600 KIRJASTO

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	3 229	2 000	2 000	***	2 000	2 000
Toimintamenot	-210 335	-222 430	-202 950	-8,8	-202 950	-202 950
Toimintakate (Netto)	-207 106	-220 430	-200 950	-9,7	-200 950	-200 950
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-207 106	-220 430	-200 950	-9,7	-200 950	-200 950

Kulttuuripalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kulttuuripalvelut tukee kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa, vaalii kotiseutuperinnettä ja järjestää kulttuuritapahtumia yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Kirjastopalvelut ovat keskeisiä kulttuuripalveluja.

Huovilan puistolla on merkittävä asema Kärkölen kulttuuritoimessa ja matkailukohteena. Puistossa järjestetään kesäisin erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä kaikenikäisille. Kesäkuun toisena sunnuntaina vietetään Kärkölä-päivää ja syyskuun viimeisenä perjantaina on Valon ja musiikin ilta. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla on vastuu tapahtumien järjestämisessä. Kolmas sektori ja vapaaehtoiset kuntalaiset ovat aktiivisesti mukana tapahtumien ideoinnissa ja käytännön järjestelyissä.

Kulttuuriavustukset yhdistyksille jakaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Se päättää myös vuosittain kunnan kulttuuripalkinnon saajasta.

7700 KULTTUURITOIMI

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-20 355	-33 920	-47 270	-39,4	-47 270	-47 270
Toimintakate (Netto)	-20 355	-33 920	-47 270	-39,4	-47 270	-47 270
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0

Tilikauden tulos	-20 355	-33 920	-47 270	-39,4	-47 270	-47 270
------------------	---------	---------	---------	-------	---------	---------

Nuorisopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Nuorisopalvelujen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Tavoitteina ovat monipuoliset ennaltaehkäisevät nuorisotyön muodot, nuorisotakuun edistäminen sekä nuorten osallisuuden vahvistaminen.

Nuorisopalvelut järjestävät muun muassa avointa nuorisotalotoimintaa Järvelän Nuokulla, loma-aikojen toiminnan suunnittelua ja toteutusta, erilaisia retkiä, leirejä ja tapahtumia, pienryhmätoimintaa, koulunuorisotyötä, Nuorisovaltuuston toimintaa sekä pääasiallisesti valtionavustuksen turvin toteutettavaa etsivää nuorisotyötä.

Etsivä nuorisotyö tarjoaa neuvontaa ja ohjausta 15-29-vuotiaille kärköläläisille nuorille. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö on nuorelle vapaaehtoista ja maksutonta ja se perustuu nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa nuorisojärjestöjen avustukset.

7800 NUORISOTOIMI

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	3 762	2 700	47 700	1666,7	47 000	47 000
Toimintamenot	-144 398	-168 770	-235 800	-39,7	-235 800	-235 800
Toimintakate (Netto)	-140 637	-166 070	-188 100	-13,3	-188 100	-188 100
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-140 637	-166 070	-188 100	-13,3	-188 100	-188 100

Liikuntapalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntapalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä kansalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kolmannen sektorin toimintaa,

tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon erityisryhmät.

Liikuntatoimen palveluksessa on neljä työntekijää. He työskentelevät uimahallilla (2), liikuntahankekoordinaattorina ja osa-aikaisena liikuntaneuvojana.

Liikuntapaikkojen ylläpidon kustannukset sisältyvät talousarvioon. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on vastannut hallintosäännön mukaisesti 1.6.2017 alkaen liikuntapalveluista, mutta tekninen toimen vastuualueella on tuottaa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tilauksen mukaan liikuntapaikkojen ylläpito ja kunnostaminen.

Erityisenä painopistealueena on terveystoiminta. Sitä järjestävät liikuntahankekoordinaattori ja liikuntaneuvoja. Terveystoiminnan tavoitteena on vähentää terveydenhuoltomenoja. Sen avulla asiakasta pyritään vastuuttamaan enemmän omasta terveydentilastaan. Tulevaisuuden uhkakuvana on esimerkiksi 2-tyyppin diabeteksen lisääntyminen. Se on elintapasairaus, joka aiheuttaa yhteiskunnalle huomattavia kustannuksia ja on ehkäistävissä elämäntapaa muuttamalla.

Kuntalaisten aktiivisuutta liikkumiseen tai liikunnanjärjestämiseen palkitaan vuosittain Kunnon kuntalainen –palkinnolla, ja lisäksi palkitaan vuosittain menestyneitä urheilijoita.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa liikuntaseurojen avustukset.

7850 LIIKUNTATOIMI

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	74 888	96 000	106 000	10,4	0	0
Toimintamenot	-692 015	-717 480	-891 460	-24,2	-47 270	-47 270
Toimintakate (Netto)	-617 127	-621 480	-785 460	-26,4	-47 270	-47 270
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-617 127	-621 480	-785 460	-26,4	-47 270	-47 270

7850 SIVISTUS JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	336 958	396 000	451 000	13,9	451 000	451 000
Toimintamenot	-7 469 139	-7 905 200	-8 143 980	-3,0	-47 270	-8 143 980
Toimintakate (Netto)	-7 132 181	-7 509 200	-7 692 980	-2,4	-7 692 980	-7 692 980
Poistot ja arvonalentumiset	-60 809	-33 000	-82 000	148,5	0	0
Tilikauden tulos	-7 192 990	-7 542 200	-7 774 980	-3,1	-7 774 980	-7 774 980

Ympäristölautakunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristölautakunta toimii lupa -ja valvontaviranomaisena ja sen tehtävät jakautuvat rakennusvalvonnan vastuualueeseen ja ympäristönsuojelun vastuualueeseen. Lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvonta on hoidettu kunnan omana tehtävänä vuoden 2019 alusta lähtien.

Kuntaan perustetaan rakennustarkastajan virka vuoden 2022 alusta lähtien. Vuonna 2022 rakennustarkastajan työpanos kohdistuu vain rakennusvalvontaan, jotta lupaprosessi saadaan toimivaksi ja asiakaslähtöiseksi ja voidaan päivittää rakennusjärjestys. Myöhemminä vuosina rakennustarkastajan työpanosta voidaan jakaa teknisen toimen tehtäviin, mikäli siitä ei aiheudu rakennusvalvonnan viranomaistoiminnalle haittaa.

Kuntastrategian liittyvät sitovat tavoitteet ovat seuraavat.

Hyvinvointi

Ympäristötoimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
1. Tavoite Elinympäristöstä huolehtiminen	●
Toimenpiteet	ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman toteuttaminen
Mittari	toteutumisasaste %
Taso 1. ●	100 %
Taso 2. ●	50 %
Taso 3. ●	< 50 %
Vastuutaho	ympäristösihteeri

Muita hyvinvointia tukevia toimia ja määrärahavaroja, joita sinänsä ei ole järkevä laittaa mitattaviin toimenpiteisiin, ovat:

- Vanajavesikeskuksen yhteistyön jatkaminen,
- Jokitalkkari-hanke (Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys)
- varaus vieraslajineuvontaan
- maa-ainesten ottamisalueiden tarkistukset.

Elinvoima

Ympäristötoimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
2. Tavoite Digitalisaation edistäminen ●	
Toimenpiteet	ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan sähköisen asiainnin käyttöönotto vuoden 2022 aikana
Mittari	
Taso 1. ●	asiointimahdollisuudet otettu käyttöön
Taso 2. ●	osa sähköisestä asiainnista toteutettu
Taso 3. ●	suunnitteilla
Vastuutaho	asianhallinta, ympäristösihteeri, rakennustarkastaja

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Rakennusvalvonnan prosessi on kehitetty asiakaslähtöiseksi ○	
Strategiaohjaus	Rakennusvalvonnan ajantasaiset aineistot ja hakemuslomakkeet ovat helposti saatavilla. Neuvonta, lupakäsittely ja laskutus toimii viivytyksettä ja asiakaslähtöisesti. Prosessi ja tiedonhallinta toimii sähköisesti
Toimenpiteet	Kunta asettaa riittävän resurssin ja kehitystä seurataan
Mittari	Asiakastytyväisyyskysely loppuvuonna 2022
Taso 1. ●	NPS>50
Taso 2. ●	NPS>0
Taso 3. ●	NPS<0
Vastuutaho	Ympäristösihteeri ja rakennustarkastaja

Ympäristölautakunnan talousarvio vuodelle 2022 on seuraava.

1890 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	0,0	0	0
Toimintamenot	-9 501	-9 950	-10 890	9,4	-10 890	-10 890
Toimintakate (Netto)	-9 501	-9 950	-10 890	9,4	-10 890	-10 890
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-9501	-9 950	-10 890	9,4	-10 890	-10 890

1891 YMPÄRISTÖNSUOJELU

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	25 876	13 000	34 000	161,5	34 000	34 000
Toimintamenot	-77 924	-- 97 330	-113 990	17,1	-113 990	-113 990
Toimintakate (Netto)	-52 048	--84 330	-79 990	5,1	-79 990	-79 990
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-52 048	-84 330	-79 990	5,1	-79 990	-79 990

1895 RAKENNUSTARKASTUS

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	61 459	30 000	30 000	0,0	30 000	30 000
Toimintamenot	-54 573	-65 800	--98 440	51,4	-98 440	--98 440
Toimintakate (Netto)	6 885	--35 800	-68 440	91,2	-68 440	-68 440
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	6 885	-35 800	-68 440	91,2	--68 440	--68 440

80 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	87 335	43 000	64 000	48,8	64 000	64 000
Toimintamenot	-141 999	-173 080	--223 320	29,0	--223 320	--223 320
Toimintakate (Netto)	-54 664	--130 080	-159 320	22,5	--159 320	-159 320
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-54 664	-130 080	-159 320	22,5	--159 320	--159 320

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta tuottaa omalla tehtäväalueellaan laadukkaita palveluja tilaajan kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti. Toiminnot ja palvelut tuotetaan laadukkaasti sekä taloudellisesti järkevästi ja asiakkaita tasapuolisesti kohdellen. Palvelutuotannossa pyritään hyödyntämään paikallista yrittäjyyttä sekä paikallisten seurojen palveluja.

Vastaa Kärkölen Veden ja Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminnasta verkostoinen sekä asemakaava-alueella olevien teiden kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Vastaa kunnan kiinteistöjen ja ulko- ja liikunta-alueiden kunnossapidosta.

Vastaa siivouspalvelujen tuottamisesta kunnan kiinteistöille ja ruokahuollon palvelujen tuottamisesta kouluille ja päiväkodille

Laadituttaa yllä mainittuihin tehtäviin liittyviä suunnitelmia sekä vastaa käytännön maankäytön suunnittelusta.

Vastaa siitä, että henkilöstö on ammattitaitoista, palvelu- ja yhteistyökykyistä.

Teknisen lautakunnan strategiasta johdetut tavoitteet 2022

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Teknisen toimen henkilöstöjohtamisen kehittäminen ○	
Strategiaohjaus	Teknisessä toimessa kehitetään esimiestyötä, organisaation resursseja, tiimimäisiä toimintatapoja sekä työhyvinvoinnin kehittämistä
Toimenpiteet	Organisaatio käy kehityskeskustelut vähintään vuosittain
Mittari	kirjatut kehityskeskustelut
Taso 1. ●	Kaikki ovat käyneet kehityskeskustelun esimiehen kanssa
Taso 2. ●	50% kehityskeskusteluista tehty
Taso 3. ●	Kehityskeskusteluja ei ole käyty
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Kärkölä seuraa tuottamiensa palvelujen laatua ja asiakaslähtöisyyttä ○	
Strategiaohjaus	Palvelujen laadun ja tehokkuuden parantamisessa keskeinen elementti on palvelujen sähköistäminen.
Toimenpiteet	kunta digitalisoi palveluja, palvelukuvauksia, tiedonhallintaa, arkistointia ja prosesseja
Mittari	Järjestelmien digitalisointi
Taso 1. ●	Palautejärjestelmä, projektinhallinta, lupaprosessit
Taso 2. ●	NPS>0
Taso 3. ●	NPS<0
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Tekninen suunnittelu

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	3 797	2 500	1 000	-60,0	3 000	3 000
Toimintamenot	-138 124	-329 480	-321 330	2,5	-321 330	-321 330
Toimintakate (Netto)	-134 327	-326 980	-320 330	2,0	-318 330	-318 330
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	***	0	0
Tilikauden tulos	-134 327	-326 980	-320 330	2,0	-318 330	-318 330

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää teknisen lautakunnan, hallinnon ja suunnittelun.

Teknisen toimen ja suunnittelun toimintaperiaate on luoda kestävän kehityksen periaatteita kunnioittaen kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä tarjota monipuolista tonttitarjontaa.

Asemakaavoitus, kiinteistöjen ja kunnallistekniikan suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus henkilöstön ja viranomaistahojen kanssa.

Teknisessä suunnittelussa on varattu määräraha kaavoitusohjelmassa 2022 olevan hankkeen suorittamiseen. Teknisen toimen johtava viranhaltija on tekninen johtaja.

Kiinteistöt

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	3 302 929	3 255 220	3 567 385	9,6	3 570 000	3 600 000
Toimintamenot	-2 256 411	-2 285 200	-2 400 740	5,1	-2 400 000	-2 400 000
Toimintakate (Netto)	1 046 518	970 020	1 166 645	20,3	1 170 000	1 200 000
Poistot ja arvonalentumiset	-361 282	-458 310	-670 930	46,4	-770 000	-800 000
Tilikauden tulos	685 236	511 710	495 715	-3,3	400 000	400 000

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset alueet ja kaava-alueilla sijaitsevat puistot, sekä matonpesupaikan hoitamisen.

Kiinteistöpalvelujen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea aikaisilla korjauksilla sekä huolehtia siitä, että tilojen käyttäjillä on päivittäin käytössään terveelliset ja turvalliset toimintatilat.

Rakennuksia kunnan eri toimialojen käytössä on käyttötarkoituksen mukaan laskentatavasta riippuen 20 kappaletta ja niiden yhteenlaskettu kerrosala on noin 24 050 kem². Rakennuksista neljä on vuokrattu Kuntala Oy:ltä. Kolme rakennusta on leasing-sopimuksella vuokrattu Danske Bankilta. Vuoden 2022 aikana valmistuu kuntaan uusi Yhtenäiskoulu 2.vaihe 3 727 kem².

Rakennukset:

- Kunnanvirasto
- Järvelätalo
- Nuorisotalo
- Kirjasto
- Tekninen varikko
- Varikko / konekeskus
- Urheilutalo
- Opintienkoulu
- VuokkoHarjun Päiväkot
- VuokkoHarjunkoulu
- Yhtenäiskoulu, keltasiipi
- Yhtenäiskoulu 2.vaihe (2022)
- Paloasema
- Vanhainkoti
- Lepola
- Ilppola koti
- Huovilan asunto
- Terveysasema
- Liikuntahalli
- Uimahalli
- Huovilan asunto – Huovilan lato – Huovilan huoltorakennukset

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Kiinteistöjen tekninen hallinta ○	
Strategiaohjaus	Kiinteistöt muodostavat huomattavan osan kunnan omaisuudesta ja luovat edellytykset hyvinvoinnin ja turvallisuuden tavoitteiden toteutumiselle
Toimenpiteet	Kiinteistöpäällikkö luo rekisterin, jossa on kiinteistöjen kuntoarviot, korjaussuunnitelmat ja sähköiset huoltokirjat
Mittari	Rekisterin kattavuus
Taso 1. ●	Rekisteri kattaa 100% kunnan omistamat kiinteistöt
Taso 2. ●	Rekisteri kattaa yli 50% kiinteistöistä
Taso 3. ●	Rekisteriä ei ole luotu
Vastuutaho	Kiinteistöpäällikkö
Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Teknisen toimen turvallisuuden kehittämistavoitteet ○	
Strategiaohjaus	Turvallisuuden kehittäminen liittyy olennaisena osana pääosaan teknisen toimen palveluista. Turvallisuusasioiden kehittäminen on ensisijaisen tärkeää liikenteen, ulkoalueiden ja kiinteistöjen kehittämisessä
Toimenpiteet	Kunta seuraa turvallisuusaloitteiden määrää ja parannustoimien toteutusta
Mittari	Toteutetut turvallisuusparannukset
Taso 1. ●	yli 12 / v
Taso 2. ●	yli 6 / v
Taso 3. ●	alle 6 / v
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Liikuntapaikkojen turvallisen käytön takaavaa kunnossapitoa kohdennetaan erityisesti käyttäjien toivomiin ajankohtiin. Uusia harrastuspaikkoja pyritään toteuttamaan käyttäjien toiveita kuunnellen.

Kiinteistötoimen kuluihin on huomioitu kiinteistöjen leasing-vuokria 179 000 euroa.

Kiinteistötoimen palveluksessa on 2 kiinteistöhoitajaa ja 2 liikunta-alueista vastaavaa työntekijä.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Ulkoalueiden hoito	
Strategiaohjaus	Ulkoalueiden hoito kattaa puistoalueet, liikuntapaikat, kaavatiet jne.
Toimenpiteet	Ulkoalueiden hoidosta laaditaan kattava hoitosuunnitelma
Mittari	Hoitosuunnitelman valmiusaste
Taso 1. 	Suunnitelma kattaa 100% kunnan vastualueet
Taso 2. 	Suunnitelma kattaa tärkeimmät kohteet
Taso 3. 	Suunnitelmaa ei ole aloitettu laatimaan
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Liikenneväylät

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	0	0	0	***	0	0
Toimintamenot	-248 447	-282 280	-303 020	7,3	-303 000	-303 000
Toimintakate (Netto)	-248 447	-282 280	-303 020	7,3	--303 000	-303 000
Poistot ja arvonalentumiset	-258 029	-288 840	-240 330	-16,8	-250 000	-250 000
Tilikauden tulos	-506 476	-571 120	-543 350	4,9	-553 000	-553 000

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää kaavatiet ja muut tiet sekä alueet. Toiminnan tavoitteena on pitää kunnan kunnossapitovastuun mukaiset tiealueet ympärivuotisesti turvallisessa ja hoidetussa kunnossa.

Huomio pyritään erityisesti kohdentamaan jalankulku- ja pyöräteiden valaistukseen ja talvikunnossapitoon.

Kaavateitä on 40,0 km, joista n. 95 % on päällystettyjä. Toimintakulut sisältävät avustuksen yksityisteiden kunnossapitoon.

Kaavateiden kunnossapidosta vastaa kunnan toimesta kaksi vakituista ulkoalue työntekijää. Lisäksi talvikunnossapidosta huolehtii tarjouskilpailutuksessa valituksi tulleet urakoitsijat.

Tekninen lautakunta jakaa talousarviossa päätetyn yksityistieavustuksen.

Kärkölen Vesi

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	977 058	995 000	995 000	0,0	1 050 000	1 050 000
Toimintamenot	-504 928	-475 640	-496 880	4,5	495 000	-480 000
Toimintakate (Netto)	472 129	519 360	498 120	4,1	555 000	570 000
Rahoitustuotot ja- kulut	-69 753	-66 250	-66 250	0,0	-70 000	-70 000
Poistot ja arvonalentumiset	-361 846	-395 530	-375 240	5,1	-450 000	-500 000
Tilikauden tulos	40 530	57 580	56 630	-1,6	35 000	0

930 KÄRKÖLÄN VESI	TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 9/2021	Lautakuntien esitys 2022	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	974 884	995 000	784 679	995 000	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 174	0	0	0	
TOIMINTATUOTOT	977 058	995 000	784 679	995 000	0,0
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-188 592	-164 550	-160 388	-156 440	-4,9
PALKAT JA PALKKIOT	-157 234	-137 780	-132 988	-128 620	-6,6
HENKILÖSIVUKULUT	-31 358	-26 770	-27 400	-27 820	3,9
ELÄKEKULUT	-26 373	-22 730	-22 807	-22 940	0,9
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 985	-4 040	-4 592	-4 880	20,8
PALVELUJEN OSTOT	-181 902	-177 980	-168 553	-206 480	16,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-109 346	-107 850	-121 128	-108 450	0,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-25 089	-25 260	-18 728	-25 510	1,0
TOIMINTAKULUT	-504 928	-475 640	-468 797	-496 880	4,5
TOIMINTAKATE	472 129	519 360	315 883	498 120	-4,1
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 173	1 500	1 260	1 500	0,0
KORKOKULUT	-17 146	-14 000	-7 729	-14 000	0,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-53 779	-53 750	-40 329	-53 750	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-69 753	-66 250	-46 798	-66 250	0,0
VUOSIKATE	402 376	453 110	269 085	431 870	-4,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-361 846	-395 530	-256 746	-375 240	-5,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-361 846	-395 530	-256 746	-375 240	-5,1
TILIKAUDEN TULOS	40 530	57 580	12 339	56 630	-1,6
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	40 530	57 580	12 339	56 630	-1,6

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kärkölen Vesi on kunnan muusta toiminnasta kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö. Kärkölen Vedellä on noin 3 310 asukasta asiakkaina talousvesipuolella ja 2 350 asukasta jätevesipuolella. Asiakkaina on kotitalouksia, paikallista teollisuutta ja muuta palvelutoimintaa.

Vesilaitoksella käsitellään ja pumpataan verkostoon puhdasta pohjavettä 240 875 m³. Jätevettä vastaanotetaan puhdistamolle 330 384 m³. Uuden siirtoviemärilinjan rakentaminen Kärkölestä Hollolan Herralaan aloitetaan vuoden 2022 aikana.

Juomaveden kulutuksessa ei arvioida tulevan suuria muutoksia. Vuotovesien kartoitustyötä jatketaan vuoden 2022 aikana.

Vesilaitoksen toimintaa ohjaa pyrkimys hyvään asiakaspalveluun ja asiakastyytyväisyyteen sekä tarve turvata toiminta-alueella asuvien kuntalaisten perusoikeuksiin kuuluva häiriötön puhtaan juomaveden saanti kaikissa tilanteissa.

Kärkölen Veden teknisestä toiminnasta huolehtii kaksi työntekijää.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Kärkölen veden kehittäminen ○	
Strategiaohjaus	Kärkölen veden toiminnan kehittämisessä keskeinen hanke on siirtoviemärilinjan rakentaminen Järvelästä Hollolan Herralaan. Lisäksi järjestelmien automatisointi ja verkoston vuotovesien hallinta ovat tavoitteena
Toimenpiteet	Kunta aloittaa siirtoviemärilinjan rakentamisen
Mittari	Rakentamisen aloitusajankohta
Taso 1. ●	ennen 3/2022
Taso 2. ●	ennen 12/2022
Taso 3. ●	2023 tai myöhemmin
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Sisäinen palvelutuotanto

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2022	SV 2023
Toimintatulot	978 890	1 054 640	1 142 900	8,3	1 150 000	1 150 000
Toimintamenot	-1 116 864	-1 100 900	-1 369 700	24,4	-1 370 000	-1 370 000
Toimintakate (Netto)	137 973	-46 260	-226 800	-390,3	-220 000	-220 000
Poistot ja arvonalentumiset	-29 177	-26 320	-26 000	-1,2	-23 750	-22 500
Tilikauden tulos	-167 151	-72 580	-252 800	-248,3	-243 750	-242 500

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää konekeskuksen, lämpölaitoksen sekä siivous- ja ruokahuollon.

Konekeskus

Konekeskuksen kalustoa pyritään käyttämään tehokkaasti ja kaluston huolto ja uusiminen tehdään suunnitelmallisesti. Kalustoa on uusittu ja käyttöastetta pyritään pitämään tehokkaana.

Vuokkoharjun lämpölaitos

Lämpölaitoksesta toimitetaan lämpöä käyttäjille riittävästi ja laitoksen oikealla käytöllä ja huolloilla varmistetaan häiriötön ja ympäristöystävällinen lämmöntuotanto.

Ruokapalvelut

Kärkölän kunnan ruokapalveluja tuotetaan Opintien yhtenäiskoulun keittiössä. Lounaita valmistetaan yhteensä noin 550 ja lisäksi aamu- ja välipalat varhaiskasvatukseen. Kesällä 2022 valmistuu uusi keskuskeittiö yhtenäiskoulun 2. vaiheen yhteyteen. Vuokkoharjun päiväkodin tiloissa toimii jakelukeittiö, missä työskentelee kaksi henkilöä, joista toinen on osa-aikainen. Vuoden 2022 tuotannoksi on arvioitu noin 135 300 suoritetta (1 suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuna).

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita ruokapalveluja mm. koulujen oppilaille, päiväkotilapsille, henkilöstölle, sekä myös ylijäämä ruoan myyntinä eläkeläisille. Noudatamme ravitsemussuosituksia. Pyrimme kasvattamaan tasaisesti kotimaisen ja lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuutta ruokalistasuunnittelun avulla. Tarjoamme ruokaa asiakaslähtöisesti ja edistämme terveellistä ruokakulttuuria mm. tarjoamalla kasvisvaihtoehdon kaikille koululaisille.

Ruokapalvelun kustannuksista noin puolet on henkilöstökuluja. Elintarvikkeiden osuus on noin 30 % ja sisäiset vuokrat vievät 11 %.

Ruokahuolto työllistää 8 työntekijää, joista kaksi on osa-aikaista. Palveluesimiehen työajasta noin puolet kuluu ruokapalvelun tehtävissä.

Siivouspalvelut

Siivottavaa pinta-alaa on noin 13 000 m². Siivottavia kohteita ovat koulukiinteistöt, uimahalli, päiväkotiki, paloasema, kirjasto, nuorisotalo ja kunnanvirasto sekä liikuntahalli.

Puhtaanapitotyötä tekee 10 työntekijää, joista yksi toimii tiimivastaavana. Yksi työntekijä toimii osa-aikaisena. Tarvittaessa

lisäpalvelua ostetaan yksityisiltä toimijoilta. Palveluesimiehen työpanoksesta lasketaan puolet siivouspalveluun. Siivouspalvelun kustannuksista suurin osan eli 90 % muodostuu henkilöstökuluista. Aineisiin ja tarvikkeisiin menee noin 4 %.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Siivous- ja ruokahuollon laatu ○	
Strategiaohjaus	Siivous- ja ruokahuolto on keskeinen kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttava palvelu
Toimenpiteet	Kunta seuraa siivous- ja ruokahuollon asiakastyytyväisyyttä
Mittari	Asiakastyytyväisyyskysely vuonna 2022
Taso 1. ●	NPS>50
Taso 2. ●	NPS>0
Taso 3. ●	NPS<0
Vastuutaho	Palvelupäällikkö

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

Tavoitteenamme on turvalliset, puhtaat tilat. Mittarina asiakastyytyväisyyskyselyt vuosittain.

Tavoitteenamme terveellinen, maukas ja kustannustehokas koulu- ja päiväkotiruoka sekä kotimaisuusaste elintarvikkeissa 70 %. Mittarina asiakastyytyväisyyskyselyt vuosittain sekä elintarvikkeiden hankintalistaukset reseptiohjelmaan.

Tekninen lautakunta yhteensä

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muut %	SV 2024	SV 2024
Toimintatulot	5 262 674	5 307 360	5 706 285	7,1	5 700 000	5 700 000
Toimintamenot	-4 264 774	-4 473 500	-4 891 670	9,3	-5 000 000	-5 000 000
Toimintakate (Netto)	997 900	833 860	814 615	-2,3	700 000	700 000
Rahoiutustuotot ja -kulut	-69 753	-66 250	-66 250	0,0	-82 250	-82 250
Poistot ja arvonalentumiset	-1 010 335	-1 169 000	-1 312 500	12,3	-1 400 000	-1 450 000
Tilikauden tulos	-82 187	-401 390	-564 135	-40,5	-782 250	-832 250

Käyttötalous yhteensä

Tuloarviot ja määrärahat	TP 2020	TA 202	TA 2022	Muut %	SV 2023	SV 2024
Toimintatulot	5 973 758	6 100 960	6 476 235	6,1	6 500 000	6 500 000
Toimintamenot	-28 693 579	-31 579 830	-32 467 038	4,9	-33 150 000	-33 150 000
Toimintakate (Netto)	-22 719 821	-25 478 870	-25 990 803	2,0	-26 650 000	-26 650 000
Rahoiutustuotot ja -kulut	162 204	-5 150	71 550	1 904,5	90 000	90 000

Poistot ja arvonalentumiset	--1 071 144	-1 202 000	-1 394 500	15,8	-1 450 000	-1 500 000
Tilikauden tulos	-23 628 761	-26 686 020	-27 313 753	2,3	-28 010 000	-28 060 000
5. Tuloslaskelma	TP 2020	TA+MUUT. 2021	TOT 9/2021	Lautakuntien esitys 2022	Ero%	SV 2023 SV 2024
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	2 330 796	2 389 750	1 843 611	2 457 710	2,8	2 457 710 2 457 710
MAKSUTUOTOT	249 109	268 700	121 427	289 700	7,8	289 700 289 700
TUET JA AVUSTUKSET	243 509	377 650	404 152	333 800	-11,6	333 800 333 800
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 150 344	3 064 860	2 365 701	3 395 025	10,8	3 395 025 3 395 025
TOIMINTATUOTOT	5 973 758	6 100 960	4 734 891	6 476 235	6,2	6 476 235 6 476 235
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 135 407	-6 708 470	-5 053 184	-6 887 830	2,7	-6 886 020 -6 886 020
PALKAT JA PALKKIOT	-4 761 003	-5 239 650	-3 903 018	-5 346 920	2,0	-5 345 430 -5 345 430
HENKILÖSIVUKULUT	-1 374 403	-1 468 820	-1 150 166	-1 540 910	4,9	-1 540 590 -1 540 590
ELÄKEKULUT	-1 218 608	-1 317 690	-1 010 154	-1 340 800	1,8	-1 340 490 -1 340 490
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-155 795	-151 130	-140 012	-200 110	32,4	-200 100 -200 100
PALVELUJEN OSTOT	-17 918 436	-20 145 090	-14 806 462	-20 356 063	1,0	-3 618 070 -3 618 070
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 442 407	-1 307 200	-1 185 483	-1 470 080	12,5	-1 470 030 -1 470 030
AVUSTUKSET	-496 270	-568 300	-446 061	-536 500	-5,6	-536 500 -536 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 701 059	-2 850 770	-2 030 689	-3 216 565	12,8	-3 216 565 -3 216 565
TOIMINTAKULUT	-28 693 579	-31 579 830	-23 521 879	-32 467 038	2,8	-15 727 185 -15 727 185
TOIMINTAKATE	-22 719 821	-25 478 870	-18 786 987	-25 990 803	2,0	-9 250 950 -9 250 950
VEROTULOT	17 243 680	17 230 000	13 334 763	17 259 000	0,2	9 941 000 9 371 000
VALTIONOSUUDET	9 836 813	8 638 000	6 555 423	9 237 905	6,9	444 000 317 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	59 051	35 000	0	0	-100,0	0 0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	199 153	69 000	158 174	175 650	154,6	175 650 175 650
KORKOKULUT	-30 202	-36 900	-27 093	-30 000	-18,7	-30 000 -30 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-65 798	-72 250	-60 048	-74 100	2,6	-74 100 -74 100
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	162 204	-5 150	71 033	71 550	#####	71 550 71 550
VUOSIKATE	4 522 877	383 980	1 174 232	577 652	50,4	1 205 600 508 600
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 071 144	-1 202 000	-766 087	-1 394 500	16,0	-1 394 500 -1 394 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 071 144	-1 202 000	-766 087	-1 394 500	16,0	-1 394 500 -1 394 500
TILIKAUDEN TULOS	3 451 733	-818 020	408 145	-816 848	-0,1	-188 900 -885 900

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ 3 451 733 -818 020 408 145 -816 848 -0,1 -188 900 -885 900

6. Investointiosa

RAKENTAMISOHJELMA 2022 - 2025				
1 000 €	2022	2023	2024	2025
Kunnanhallitus				
Maanosto	10	10	10	10
Osakkeiden osto				
Maanmyynti	10	10	10	10
Kunnanhallitus, menot yhteensä				
Kunnanhallitus, tulot yhteensä	0	0	0	0
Sivistystoimi				
Yhtenäiskoulun kalusteet	430			
Sivistystoimi, menot yhteensä	430	0	0	0
Kiinteistöt				
Yhtenäiskoulun 2. vaihe	1 185			
Urheilukentän peruskorjaus		350		
Keskuspuiston suunnittelu ja kunnostaminen	20			
Kiinteistöjen korjaussuunnittelu	70	70	70	70
Paloaseman putkiremontin LVI-suunnittelu ja toteutus	60			
Uuden koulun siivous- ja keittiötarvikkeet	40			
Leikkialueiden kunnostus	25			
Terveysaseman vesikaton korjaus	50			
Nerolan savuilmaisimien uusinta	20			
Nerolan vesikattokorjaus	20			
Nerolan ikkuna- ja oviremontti		40		
Kantamon savuilmaisin järjestelmä		20		
Kantamon sauna- ja suihkutilojen remontointi	15			
Kiinteistöhallinnon johtamisohjelmisto	25			
Nerolan kattovesien ohjaus		40		
Huovilan puiston lampien kunnostus	26			

Nerolan putkiremontin urakan loppuosuus	115			
Virastotalon lukituksen uusiminen		15		
Virastotalon sisäilmakorjaukset	50			
Monitoimikaukalo		80		
Ilppolakodin vesikattokorjaus		30		
Kiinteistöt, menot yhteensä	1 701	645	70	70
Kiinteistöt, tulot yhteensä				
Liikenneväylät				
Kaavateiden päällystys	50	50	50	50
Liikenneväylien valaistus	80	50	50	50
Kaavateiden rakentaminen ja korjaus	30	30	30	30
Valkjärven alueen kaavan valmistelu	10			
Virkatien liikennejärjestely ja kirjaston parkkialue	100			
Liikenneväylät, menot yhteensä	270	130	130	130
Kärkölän Vesi				
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus	50	50	50	50
Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen	40	40	40	40
Siirtoviemäriin rakentaminen	4 000			
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	35			
Vedenottamon valvomotietokoneen päivitys	15			
Vuotovesiselvityksen ja korjaustoimien jatkaminen	40	40	40	40
Kärkölän Vesi, menot yhteensä	4 180	130	130	130
Kärkölän Vesi, tulot yhteensä				
Sisäinen palvelutoiminta				
Sisäinen palvelutoiminta, menot yhteensä				
Investointimenot yhteensä	6 601	905	330	330
Investointitulot yhteensä				
Nettomenot yhteensä	6 601	905	330	330

Kunnanhallitus edellyttää, että investointiosassa esitetyille kohteille tehdään hyväksytyt toteutussuunnitelmat ennen investoinnin aloittamista ja suunnitelman hyväksyy toimialajohtaja.

Yhtenäiskoulun kalusteet
Koulun ja kirjaston kalusteiden ja varusteiden hankinta.

Yhtenäiskoulun 2. vaihe
Yhtenäiskoulun 2. vaiheen urakan valmistuminen.

Urheilukentän peruskorjaus
Urheilukentän peruskorjausta jatketaan juoksuratojen osalta erikseen teetetävän suunnitelman perusteella vuonna 2023.

Keskuspuiston kunnostaminen
Keskuspuiston viihtyisyyden lisäämiseen haetaan mahdollisesti suunnittelijaa puutarha-alan opiskelijoista. Puistossa tehdään myös kunnostustöitä sekä avataan ja maisemaa perkaamalla pientareet ja kaatamalla vanhoja huonokuntoisia puita. Puistoon sijoitettavalle kioskille on myönnetty Etpähän avusta vuoden 2022 loppuun asti.

Monitoimikaukalo
Monitoimiakaukalo rakennetaan liikuntahallin parkkipaikalle, joka on sama kuin vanhan kaukalon paikka. Monitoimitoimi mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastus ja välitunti käytön sekä parantaa talviliikunnan mahdollisuuksia.

Kiinteistöjen korjaussuunnittelu
Kiinteistöjen korjauksiin varaudutaan ennakkosuunnitelmien mukaisesti. Kehitetään PTS-suunnittelua kiinteistöjen korjaustarpeiden ennakointia varten.

Paloaseman putkiremontin hankesuunnittelu ja toteutus
Käynnistetään putkiremontin hankesuunnittelu LVI- suunnittelijan toimesta. Suunnitelmien valmistuttua hankkeen kilpailutus ja urakan aloitus.

Yhtenäiskoulun siivous- ja keittiötarvikkeiden hankinta
Siivous- ja keittiötarvikkeiden hankinta koululle ja ruokasaliin.

Leikkialueiden kunnostus
Leikkialueet on kokonaisuudessaan kartoitettu ja havainnoitu huonokuntoiset leikkilaitteet. Leikkilaitteita tulee uusia ja turvahiekkaa lisätä keinujen leikkilaitteiden alle. Erittäin huonokuntoiset leikkilaitteet ovat poistettu käytöstä.

Terveysaseman vesikaton korjaus
Terveysaseman vesikatto vaatii korjauksen aluskatteen osalta sekä rikkoutuneiden kattotiilien osalta.

Nerolan savuilmaisimien uusinta

Ikääntyneitä savuilmaisimia on vaihdettu viime vuosina pieni alue kerrallaan ja nyt tehtävä on suoritettava loppuun.

Nerolan vesikattokorjaus

Nerolassa on eri-ikäistä huopakattoa ja tietyillä lappeilla vesikatto alkaa olla käyttöikänsä lopussa.

Nerolan ikkuna-, ja oviremontti

Ikkuna ja parvekeovet tulee uusia, ovat alkuperäisiä 1970 luvulta ja käyttöikänsä päässä.

Ippola kodin vesikattokorjaus

Ippola kodin vesikaton uusiminen. Katossa ilmennyt lahovaurioita, puutteita kattovesien johtamisessa ja vesivuotoja.

Kantamon savuilmaisin järjestelmä

Palotarkastaja vaatii, että lämpöilmaisimet vaihdetaan savuilmaisimiksi tiloissa, joissa asiakkaat oleskelevat. Nykyiset ilmaisimet ovat vuodelta 1989.

Kantamon sauna-, ja suihkutilojen remointi

Terveystarkastaja on antanut kehotuksen korjata Kantamon heikkokuntoisen sauna-, ja pesutilojen korjaamista.

Virastotalon lukituksen uusiminen

Virastotalon turvallisuuden lisäämiseksi olisi tarpeen uusia lukitus nykypäivän tasoa vastaavaksi.

Kiinteistöhallinnon johtamisohjelmisto

Kiinteistöjen ylläpidon tueksi tarvitaan ohjelmisto, jolla saadaan kokonaisnäkyminen kiinteistöjen kunnossapitoon, kustannuksiin, huoltotoimintaan ja kohdekohtaiseen budjetointiin.

Nerolan kattovesien ohjaus

Kattovesien johtaminen tulisi korjata siten, että vedet ohjautuisivat hulevesijärjestelmään eikä viemäriin.

Huovilan puiston lampien kunnostus

Huovilan puiston lammet vaatisivat kasvillisuuden poistoa, porakaivoja (2kpl) ja uppopumput kierrättämään vettä, jota vesi saataisiin kiertämään ja vapaaksi vesikasvustosta ja lietteestä sekä pysymään kirkaampana.

Nerolan putkiremontin loppu

Nerolan palvelutalon 2019 vuonna aloitetun putkiremontin loppuun saattaminen.

Kaavateiden päällystäminen
Huonokuntoisia kaavateitä päällystetään kohteiden kiireellisyysjärjestyksessä.

Liikenneväylien valaistus
Elohopeahöyryvalaisimia muutetaan LED-valaisimiksi eri liikenneväylillä. Varaudutaan Lappilan alueen katuvalaistuksen lisäykseen ja huonokuntoisen pylväinen uusimiseen yhteistyössä Carunan maakaapelointihankkeen kanssa.

Kaavateiden rakentaminen ja korjaus
Kaavateiden korjauksia eri kohteissa mm. Lähdeojantie ja Lappilan alueella yhden kaavatie osuuden siirtotyö.

Valkjärven alueen kaavan valmistelu
Hankitaan ostopalveluna kavasuunnittelupalvelu, jonka perusteella laaditaan kavasuunnitteluesitys.

Virkatien liikennejärjestely ja kirjaston parkkialue
Uudisrakentamisvaiheen aiheuttamat hulevesijärjestelyt vaativat korjausrakentamista. Lisäksi liikenneturvallisuus koulujen kohdalla sekä pysäköinnin järjestäminen turvalliseksi vaatii muutoksia Virkatielle.

Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus
Kohteita, joissa vuotovesiä valuu viemäriverkostoon, kartoitetaan tarkemmin ja tehdään maastotöitä vuotojen paikallistamiseksi.

Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen
Liittymiä rakennetaan hyväksytyillä toiminta-alueilla oleviin kiinteistöihin.

Siirtoviemäri linja
Siirtoviemäriin rakentaminen Hollolan Herralaan aloitetaan vuonna 2022 ja työ valmistuu käyttökuntoon 2023.

Jätevedenpumppaamoiden saneeraus
Toimintavarmuuden parantamiseksi uusitaan suunnitelman mukaisesti vielä yksi pumppaamo 2022 jolloin saneeraustyön on tarkoitus pumppaamoiden osalta valmistua.

Vedenottamon valvomotietokoneen päivitys
Valvomotietokone tulee päivittää nykyhetkeä vaativaksi.

Vuotovesiselvityksen ja korjaustoimien jatkaminen
Vuotovesiselvitystä jatketaan savukokein kiinteistöillä, joista tiedetään pääsevän mm. kattovesiä viemäriverkostoon. Hulevesien hallinnan kokonaissuunnittelua jatketaan konsultin toimesta.

7. Rahoitusosa

	TP 2020	TA+MUUT. 2021	Lautakunti en esitys 2022	Ero%	SV 2023	SV 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	4 522 877	383 980	577 652	50,4	580 162	580 162
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-13 306	0	0		0	0
	4 509 571	383 980	577 652	50,4	580 162	580 162
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-3 681 975	-10 005 000	-6 600 000	-100,0	0	0
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	600 000	175 000	0	-100,0	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	16 204	10 000	0	-100,0	0	0
	-3 065 771	-9 820 000	-6 600 000	-100,0	0	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 443 800	-9 436 020	-6 022 348	-106,1	580 162	580 162
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
				-100,0		
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	102 000	102 000	102 000	-100,0	102 000	102 000
	102 000	102 000	102 000	-100,0	102 000	102 000
				-100,0		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 000 000	10 534 020	13 000 000	-100,0	0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-464 923	-1 200 000	-1 079 652	-100,0	-682 162	-682 162
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-7 000 000	0	-6 000 000		0	0
	-1 464 923	9 334 020	5 920 348	-100,0	-682 162	-682 162
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-48 503	0	0		0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-1 357 906	0	0		0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-907 791	0	0		0	0
	-2 314 201	0	0		0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3 677 124	9 436 020	6 022 348	-100,0	-580 162	-580 162
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 233 324	0	0		0	0
RAHAVARAT 31. 12.		5 397 564				
1. 1.		7 630 888	-2 233 324			

8. Talousarvion sitovuustasot

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Määrärahat	Tuloarvio
Käyttötalous		
Toimielin		
Keskusvaalilautakunta	11 430	3 000
Tarkastuslautakunta	13 930	
Kunnanhallitus	18 930 758	251 950
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	8 143 980	451 000
Ympäristölautakunta	223 320	64 000
Tekninen lautakunta	4 891 670	5 706 285
Tuloslaskelmaosa		
Verotulot		17 259 000
Valtionosuudet		9 237 905
Korkotulot		0
Korkomenot	30 000	
Muut rahoitustulot		175 650
Muut rahoitusmenot	74 100	
Investointiosa		
Toimielin		
Kunnanhallitus		
Maanmyynti		10 000
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta		
Yhtenäiskoulun kalusteet	450 000	
Tekninen lautakunta		
Yhtenäiskoulun 2. vaihe	1 185 000	
Keskuspuiston kunnostaminen	20 000	
Kiinteistöjen korjaussuunnittelu	70 000	
Kaavateiden päällystys	50 000	
Liikenneväylien valaistus	80 000	
Kaavateiden rakentaminen ja korjaus	30 000	
Valkjärven alueen kaavan valmistelu	10 000	
Virkatien liikennejärjestely ja kirjaston parkkialue	100 000	
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus	50 000	
Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen	40 000	
Vedenottamon valvontatietokoneen päivitys	15 000	
Siirtoviemäriin rakentaminen	4 000 000	
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	35 000	
Vuotovesiselvityksen ja korjaustoimien jatkaminen	40 000	
Paloaseman putkiremontin	60 000	
hankesuunnitelma/toteutus		
Uuden koulun siivous- ja keittiötarvikkeet	40 000	
Leikkialueiden kunnostus	25 000	

Terveysaseman vesikaton korjaus	50 000
Nerolan savuilmaisimien uusiminen	20 000
Nerolan vesikattokorjaus	20 000
Kantamon sauna- ja suihkutilojen remontointi	15 000
Kiinteistöhallinnon johtamisohjelmisto	25 000
Huovilan puiston lampien kunnostus	26 000
Nerolan putkiremontin urakan loppu	115 000
Virastotalon sisäilmakorjaukset	50 000

Rahoitusosa

Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainauksen vähennykset		102 000
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		9 744 398
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 065 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	3 000 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0
Talousarvion loppusumma	43 005 188	43 005 188

9. Taloussuunnitelma 2022 – 2024

	TP 2020	TA+MUUT. 2021	Lautakuntie n esitys 2022	SV 2023	SV 2024
Tulovero-%	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
TOIMINTATUOTOT	5 973 758	6 100 960	6 476 235	6 476 235	6 476 235
TOIMINTAKULUT	-28 693 579	-31 579 830	-32 467 038	-15 727 185	-15 727 185
TOIMINTAKATE	-22 719 821	-25 478 870	-25 990 803	-9 250 950	-9 250 950
Toimintakatteen muutos-%		-12,15	2	-64,4	0
VEROTULOT	17 243 680 15 410	17 230 000	17 259 000	9 941 000	9 371 000
Kunnallisvero	757	15 108 000	15 353 000	8 344 000	7 840 000
Kiinteistövero	996 293	1 127 000	1 053 000	568 000	531 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	836 631	995 000	853 000	1 029 000	1 000 000
VALTIONOSUUDET	9 836 813	8 638 000	9 237 905	444 000	317 000
Korkotuotot	59 051	35 000	0		0
Muut rahoitustuotot	199 153	69 000	175 650	175 650	175 650
Korkokulut	-30 202	-36 900	-30 000	-30 000	-30 000
Muut rahoituskulut	-65 798	-72 250	-74 100	-74 100	-74 100
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	162 204	-5 150	71 550	71 550	71 550
VUOSIKATE	4 522 877	383 980	577 652	1 205 600	508 600
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 071 144	-1 202 000	-1 394 500	-1 394 500	-1 394 500
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 451 732	-818 020	-816 848	-188 900	-885 900
KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	6 917 003	6 098 983	5 282 135	5 093 235	4 207 335
KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ €/ASUKAS	1 599	1 410	1 221	1 177	973
KONSERNI:					
KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	4 544 998	3 726 978	2 910 130	2 721 230	1 835 330
KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ €/ASUKAS	1 051	862	673	629	424

RAHOITUSLASKELMA

Tulorahoitus

Vuosikate	4 522 877	383 980	577 652	1 205 600	508 600
Tulorahoituksen korjaukset	-13 306	0	0	0	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 681 975	-10 005 000	-6 621 000	780 000	290 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	600 000	775 000	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	16 204	10 000	10 000	10 000	10 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit netto	1 443 800	-8 836 020	-6 033 348	1 995 600	808 600

Rahoitustoiminnan kassavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	102 000	102 000	102 000	102 000	102 000
Lainakannan muutokset					
Nettolainan otto	-1 363 000	1 970 000	10 000 000	1 000 000	500 000
Oman pääoman muutokset	2 314 000	-818 020	-816 848	-188 900	-885 900
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 314 201	0	0	0	0
Rahoitustoiminta netto	3 367 201	1 253 980	12 285 152	913 100	-283 900

	17 694			33 664	34 164
Lainakanta, €	000	19 664 000	32 664 000	000	000
Lainakanta €/asukas (4 326 per 31.12.2020)	4 090	4 546	7 551	7 782	7 897